

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Articolii nefrancate nu se prind
meso. — Manuscrisurile nu se
returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele:

BUCUREȘTI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppella.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Hermet, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-közut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garsonă pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
că și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 9).

„GAZETA“ 1886 în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Căminul Nr. 30, se dă în
L.: Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dăzul în casă: Pe un an
24 or., pe șase luni 12 or., pe trei
luni 6 or. — Un abonament
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 49. — Anul LXVI.

Brașov, Duminecă 2 (15) Martie.

1903.

Legitimă apărare.

(a) Mare comoră este limba și naționalitatea și poporele cari au suflat bărbătesc, și-ar da și viața pentru această comoră.

Cu câtă îngrijire veghează părinții, ca mlădițele tinere, sânge din sângele lor, să învețe din frageda lor copilărie limba strămoșescă, cu asta se se indeletnicescă totă viața lor și când mor, ultimul cuvânt. ce sboră mai mult ca un oftat și suspin de pe buzele lor, tot în limba aceea se fie rostit, în care i-s'a cântat cântecul de leagăn.

Te dore inima, când aud, că pământul acesta răbdător poartă și hrănește și ființe de acelea lăpădate, cari își uită de obirșia lor și se inchină și grăiesc în limbi străine.

Până mai alaltări se credea despre Șvabii din Bănat, că sunt nisece omeni pierduți, cari își vorbesc limba lor de Joi până mai apoi, dér peste scurt timp, nici pomina nu va mai rămâne, că prin părțile acelea au trăit vr'odată Șvabi.

Cei ce se gândiau astfel, amar s'au înșelat, căci de 3—4 ani încoco s'au schimbat împrejurările, de nu le mai cunosc. Blăjini Șvabi, în școlile cărora se introdusesse „limba statului“ și în ale căror biserici, încercaseră popii rătăciți să predice într'o limbă pe care poporul nici nu o pricepea, vedem că astăzi au devenit un popor conștient, care cu multă energie cere, să i-se respecte limba în școlă și biserică.

Și când vezi un popor întreg ridicându-se și cerând să nu fie batjocorit și lipsit de ceea-ce îi este mai scump, și se umple inima de bucurie și simți o mângăiere de pilda frumoasă.

În țările supuse coronei sfântului Ștefan, între numărusele popore, ce trăiesc și muncesc și jertesc sânge și avere, cine va fi audiat pe aici prin Transilvania, că există și

un popor, care poartă numele de „Bunievai“?

Unii, pe cari s'orțea îi va fi abătut prin câmpia roditore dintre Tisa și Dunăre, ori vor fi cetit din întemplantare, că pe la orașul Maria Theresiopol, séu cum îi mai dice pe unguresce Szabadka, trăiesce acest popor poreclit cu numele de Bunievai, vor fi știind, că acest popor face parte din familia Slavilor. „Bunievaii“ sunt Sèrbi trecuți la religia catolică. Popor blând, pacinic, muncitor și evlavios, și se bucură de-o stare materială escelentă. Nici odată n'au făcut mare paradă de sentimentele lor naționale. Își vorbiau limba lor strămoșescă și munciau din greu, pentru-ca să potă plăti dările și să-și agonisescă ceva pentru traiu...

Incetul cu incetul însă se furșară și printre dènșii agenții șovinismului, în școle începuse a se neglija limba strămoșescă slavă și, curios lucru, tocmai conducătorii lor sufletesci, popii, fură cei dintâi, cari s'au încercat să introducă în predicile bisericesci o altă limbă, nu pe ceea pe care o apucaseră ei din bêtănii.

Și atunci am audiat pentru prima oră despre manifestații de indignare și proteste energice în poștăva a acestor încercări păcătoase.

Acum audim alte vești din părțile locuite de „Bunievai“: În Szabadka apar trei diare scrise în limba lor și „Bunievaii“ s'au grupat în două casine naționale.

Intr'una din numitele diare a apărut de curând un apel iscălit de mai mulți fruntași. Acest apel îi invită pe toți Bunievaii să se solidarizeze împreună și să-și înființeze un institut de credit și economii, care să fie exclusivă lor proprietate. Apelul a avut bun rezultat și s'au anunțat deja vr'o 2000 de acționari, cari sunt gata a-și da sprijinul lor acestui institut. În fruntea sprijini-

torilor s'a pus un catechet de la gimnasiu cu numele Paul Kaluncsics.

Mișcarea acesta, firesce, toile șoviniste o timbrăză de mișcare „panslavistă“, pentru-ca așa le este cântecul lor: decă Românii caută să se întărescă pe terenul economic séu cultural, toile șoviniste îi timbrăză de daco-români, pe Sèrbi și Slovaci de panslaviști, pe Sași și Șvabi de pangermani.

Noi însă nu vedem în totă mișcarea decât o reacțiune naturală și o mișcare de legitimă apărare.

Nu trebuie întinsă còrda prea tare, pentru că se instrăinează chiar și aceia, pe cari îi crezi deja câștigați.

Redeșteptarea acelu popor, o mână de omeni, pe cari în batjocură îi numesc „Bunievai“, ar pută să servescă de pildă și încurajare altor popore mult mai număruse, decât ei, ca să nu desnădăjduescă de isbânda drepturilor lor.

Revista politică.

Sgomotul și tărăboiul ce-l fac kossuthiștii în jurul proiectelor militare, s'a transplatat din dietă și pe stradă în formă de meetinguri de proteste. Căci a fost cel care s'a ținut Duminecă în Budapesta și care s'a sfîrșit c'un mare fiasco, cu spargere de ferestri și cu pârueți. De altă parte s'au pus la cale astfel de meetinguri (adunări populare) și în provincie și protestele curg caplòia. Intr'aceea diarele kossuthiste fac mare cas dintr'un pretins ordin-circular secret, ce guvernul l'ar fi adresat tuturor fișpanilor din comitate, în care le ordonă să-și pună în cumpenă totă influența, ca petițiunile, ce se redacteză contra proiectelor, să nu mai fie duse la Budapesta prin deputațiunii. Gazetele kossuthiste fac mare capital din scirea acesta, și pun în vedere o strașnică dare de sémă, ce i-se va

cere guvernului pentru acest ordin confidențial, prin care „cetățenii sunt despoiați de un drept“, constituțional.

În situațiunea acesta turbure și încâtva amenințătoare pentru guvern, Majestatea Sa însuși a găsit potrivit momentul de a interveni pentru primirea proiectelor. Alaltări s'a dat prând de curte, la care au fost invitați și câți-va deputați din opoziție. După masă, Majestatea Sa ținând cerc, l'a agrăit pe deputatul independist Justh și l'a întrebat, că până când va dura încă obstrucțiunea? Justh a dis, că discutiunea din dietă nu este obstrucțiune, ci o desbatere temeinică a cestiunilor militare de la ordinea dîlei. Tot în afacera acesta a vorbit Maj. Sa și cu deputatul Szentivanyi, dând față cu acesta espresie dorinței, ca dieta să vină érași în vâgaș normal, chiar și numai din considerațiune față cu situația internațională. Cu alte cuvinte să voteze odată proiectele.

In Agram s'a ținut dîlele trecute o mare adunare populară convocată de partidele opoziționale din dieta croată. În adunarea acesta s'a vorbit și s'au luat hotăriri pentru independența financiară a Croației și în contra pretensiunilor militare. Unii din oratorii adunării au ținut discursuri contra Maghiarilor. S'a accentuat în deosebi, că nu e permis ca armatei din Ungaria și Croația să i-se imprime caracter exclusiv maghiar, ér unul din oratorii a dis între altele, că decă comisiunea regnicolară croată nu va isbuti a păstra caracterul independent al Croației față de Ungaria, atunci „Jelacic va arăta națiunei croate calea, ce va trebui s'o urmeze“. După adunare s'a făcut o retragere demonstrativă pe strade și o manifestație dinaintea statuei lui Jelacic. — Adunări de felul acesta s'au convocat și în alte părți ale Croației.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântec.

I.

Ochii, ochii să mi-i dai
Să-mi lucescă 'n nòpte,
Vraja dulcelui têu grai
Să mă piérdă 'n șòpte.

Să-mi rêsară din senin
Fericiri de vise,
Să-ți găsesc, drumeț strêin,
Brațele deschise.

Pe cărările pustii
Fi-vei fericită;
Clipa viêtă ne va fi
Viêtă o clipită.

II.

Cu cât mă uit mai dornic
La stéua ce mă 'nchin,
Cu-atât se depărtéză,
S'afundă în senin.

Vrăjit de-atât albastru
Imi pare c'a apus,

Dér ea din nou rêsare
Mai mândră și mai sus.

De și-ar lăsa o clipă
Spre mine ochiu-i mort,
Ar rămâne uimită
De dorul ce i-l port.

Veturio.

Păunița.

— Amintire. —

Atâta-i era..., cum apuca să iasă pe poartă, totă diulica nu mai da pe acasă. Ce nu făcea, pe unde unde nu-i călca piciorușele? Nu rămânea salcie, în care să nu se urce, și unde se pomenea să trecă pe lângă vre-un gard și să nu s'acate, se se uite în curtea omului!

Când nu-și găsia tovarășii, s'aseșea pe laița de la poartă, dusă pe gânduri. Treceau omenii și decă o întreba vre-unul:
— Ce faci Păunița?, îi răspundea clătînând din cap foarte seriósă:
— De, écă stau și eu?

Cum își vedea vre-o prietenă, alerga într'un suflet, o lua de mână, o ameția cu vorba și nimeriau drept la riu. Se scâldea de câte șapte-ori pe di.

Nu împlinise doi-spre-dece ani. Un cap mititel blond, cu obrajii pîrlitiți de sóre, îmbrăcată numai c'o cămășuță, încinsă pe la mijloc c'o panglică, desculță, neastîmpărată, gata să-ți povestescă câte-ceva. Pèru-i flutura în tóte părțile; nu putea să sufere pâlărie. Așa era.

Séra, după venirea ciurđilor, numai ce ne pomeneam cu ea. Cum intra în curte, se ducea drept la grămada de lemne, lua câte-va bucăți și le-adeucea la bucătărie; ci-că s'o înbuneze pe mama.

— „Unde mi-ai fost uțarnico? Du-te să-ți dea de mâncare pe unde ai lucrat?“ Păunița se uita lung. făcea ochii mari, pune buza și se supéra. Mama când o vedea așa, o lua și-o săruta, că-i era dragă, de-și pierdea cumpătul.

Séra la masă era un teatru. Ne spu-neau câte 'n lună și 'n stele, că nici o pasère n'ar fi sburat prin sat să n'o fi știut Păunița.

Nenea Tóder a mâncat astăzi mă-măligă cu ciépă, mi-a dat și mie, vaca cutăruia și-a rupt piciorul, Ileana dascălului și-a făcut o ie cu fluturi, în pod la cutare am vedut un șórece, și câte și mai câte ni le depăna una peste alta, de ne ameția.

Ne sculam dela masă și după-ce dî-
cea „mulțumescu-ți tie Dómne“, lua dintr'o firidă cesculița cea cu flóre, o umplea cu apă și-o pune pe-un scaun lângă patul tati. Atâta trebă făcea și ea.

După-ce se culcau toți, numai mă treziam că se deschide ușa dela odaia în care dormiam eu, și binișor ca o pisică băga capul;

„Nene, scii tu de ce 'mi ești drag mie? — fiind-că stai nòptea și citești“.

Decă mă făceam că n'o aud și nu-i răspundeam nimic, închidea ușa frumoși și pleca. De mă împingea păcatul să dic vre-o vorbă, mă treziam cu ea lângă mine.

— Ce, nu ți-e somn?

Cu mânuțele în sín și cu capul lăsat pe-un umér, imi răspundea scurt:

— Nu!

Vreai să-ți dau o carte de povești?

— Da!

Cum simția cartea 'n mână, încremenea cu ochii pe slove. N'ai fi urnit'o din loc, să-i fi dat nu sciu ce.

Câte nopti frumoșe n'am petrecut cu ea în vacanțele de vară! Odaia mea da cu ferestrele într'o luncă mare în care pásceau vitele. Deschideam ferestrele amândouă și ne lăsam vrăjiți de cântecul ta-

Peste Laita, în *Austria*, se petrece un lucru neobișnuit până acum. *Parlamentul vienez* lucrăză stăruitor. După grabnica votare a proiectelor militare, ministrului president Koerber i-a succes a determina partidele să desbată proiectul de budget al statului, care se prevede, că va fi primit zilele proxime. Câți va din deputații partidelor mai mari, în deosebi Germanii, ș'au ridicat cuvântul pentru a face aspre reproșuri Ungurilor din cauza asupririi, la care sunt espuși Germanii din Ungaria. Deputatul *Berger* ocupându-se cu prigonirea elementului german din Ungaria a dis, că politica de maghiarizare ce se face de deci de ani, în timpul din urmă a luat forma persecuțiilor față cu persoanele singuratic, încât Germanii din *Austria*, frați de sânge ai celor din Ungaria, sunt datorți a îmbrățișa cauza asupriților. Ministrul-president austriac, continuă oratorul, nu este în pozițiunea de a-se amesteca în afacerile interne ale statului ungar, însă poate să se găsească o formă, ca la locurile competente guvernul să facă cunoscut, că Germanii din Ungaria nu pot fi oprți de a ține strins la naționalitatea și limba lor și de a-și apăra datinele. — Un alt deputat, *Breiter*, a dis că nu poate fi indiferent pentru Germanii, că Slovacii, Românii, Rutenii și Germanii din Ungaria sunt espuși persecuțiilor.

*

Situațiunea în *Peninsula balcanică* nu s'a îmbunătățit. Reformele propuse de Rusia și Austro-Ungaria, cari au de scop a înlătura primejdia unei incurcături balcanice, după toate semnele, nu-și vor ajunge scopul. Guvernul turcesc a început ce e drept să aplice reformele în *Macedonia* și *Albania*, a numit chiar un inspector general în persoana lui *Husein-Hilmi pașa*, însă agitația în sinul populațiunei bulgare de sub dominațiunea otomană crește zilnic, amenințând cu răscolă generală. În afară de acesta cei mai nemulțumiți sunt inși-și *Mohamedanii*, cari vęd în reforme căderea hegemoniei turcesc în provinciile locuite de creștini. Părta înșă-și o convinsă, că insurecțiunea nu va pute fi evitată. Din rapoartele valiilor trimise la *Constantinopol* reiese, că bandele revoluționare nu așteptă decât semnalul pentru a pune *Macedonia* în flacări de la un capăt la celălalt. *Turcia*, cu toate desmintirile oficiose, continuă să inarmeze. Agitația nu

e mai puțin neînsemnată în *Bulgaria*. *Pressa* opozițională și independentă bulgară cere guvernului să se pregătească de război. *Bulgarii* contenză mult la *Rusia*, care — cum spune o scire telegrafică din *Sofia* — s'ar fi angajat să trimită, la cas de război, corpul de armată din *Odessa* la *Burgas*, compus din 30,000 omenî, ăr la cas de trebuință a mobiliza și corpul de armată din *Sevastopol*.

Dr. Rieger către poporul său.

Acum de curând a răposat în *Praga*, capitala *Boemiei*. unul din cei mai energici și mai iluștri luptători ai poporului cehic, *Dr. Francisc Rieger*, care viața întrăgă și-a consacrat-o pentru binele și înaintarea neamului său. El a luat parte de la 1848 și până la adâncile-i bătrânețe — a răposat în vârstă de 82 ani, — la toate actele mari, cari au avut o însemnată înriurintă asupra destinului poporului cehic și chiar ale *Austriei*. Din averea sa a lăsat 200,000 cor. pentru scopuri culturale și naționale. Dăr a lăsat și un testament politic, un cuvânt de adio, plin de experiență și simțire duiosă, în care etă ce dăce:

„Poporul meu!

„Mi-a dat Domnul deja în tinerețe, că nu am trebuit să mă îngrijesc în primul rând de întreținerea mea, și m'am putut pune deplin în serviciul națiunii mele. Cum nu pute fi alt-fel în neîntrerupta mișcare a valorilor vieții politice, se preschimbară în viața mea succese cu nesuccese și recunoștința cu neplăcerile. În general însă pot spune, că au fost puțin, cari ar fi avut îndoeli în sinceritatea intențiunilor mele, ba pot și trebuie să dic și să recunosc cu mulțămintă, că am fost părtaş de atâta dragoste din partea poporului meu, cum poate rar alții din contemporani.

Poporului meu îi doresc din totă inima, ca nici-odată să nu se perdă în timiditate, dăr și să nu devină din vanitate pre mândru. Il sfătuesc, ca să persiste în dreptul său clar și nepărtinitor, dăr să nu se lase sedus de patimă la nedreptate față de alt popor. Îi doresc, ca tot-deuna să asculte de sfatul unor bărbați probați prin onorabilitate și fapte politice, și să nu pună preț pe cuvinte sunătoare și pe lozinci deșerte, cari pôte lingusec iubirea de sine, dăr cari le întrebuințază adese omenî necopți, de morală îndoiosă, seu egoiști, cari tind la profit, popularitate și putere politică. Il sfătuesc, ca să se încredă cu preferință în propriile

puteri, natural cu justă cumpenire; ca să nu și taxeze puterea peste măsură și să nu facă întreprinderi nerode, ce să-i amenințe independența; ca în tot-deuna să-i fie în minte, că și aici numai prin muncă dreptă intelectuală și materială își pôte crea succesiv, dăr sigur, un viitor mai bun.

Mai doresc, ca poporul meu nici-odată să nu perdă din vedere fintele ideale, să țină sus regulile onorei ideale creștine eterne, ale dreptății și umanității, și înainte de toate nici-odată să nu-și dea dreptul din mână, nici-odată să nu necesiteze la volnicie, decât și din părăsirea punctului său de vedere al legalității ar câștiga un succes momentan; și mai departe, ca nici-odată să nu uite, că stima generală internațională a popórelor între olaltă este cea mai trainică pavază a popórelor. Mai ales națiunilor mici le pôte fi foarte periculos a părăsi această pavază și a-se pune pe terenul nesigur al volniciei seu a dreptului celui mai tare.

În fine este datorica mea, să spun, ca poporul să reprime cu totă forța peccatul invidiei, al invidiei, care la noi prea adesea se ivesce. Acestă patimă hidósă, care nici măcar nu este de folos celui vicios, ci îl înveninează și pe el, acest peccat, ce surprină bunăstarea și avântul omului, noroiază ori-ce merit, suspionază ori-ce lucrare desinteresată, îl trage în tină pe ori-ce om mare, ba suprînă în germene ce e merit să se facă mare, și nu admite, ca alții să-și ia pildă. Acest peccat este de secole pentru *Slavi* cel mai bogat isvor de neunire. Ori-ce autoritate a fost subminată prin această. ba această a fost originea subjugării seu cel puțin o piedecă pentru crearea unei organizații a puterii. Decă fii poporului nostru se vor îngriji pentru progresul general, atunci sperez firm, că vom avé putere culturală și materială în acea măsură, că poporul va pute rezista tuturor evenimentelor și revoluțiilor politice, deși a priori trebuie răsândit, că a prevedé cursul și efectul unor evenimente, cu atât mai puțin a le regula după dorință, nu este dat unui popor mic, ca al nostru.

Să nu părăsim credința în o conducere mai înaltă și justă a sorții popórelor. Copiilor mei dragi și nobili, ginerilor și urmașilor mei, le leg de suflet a ține fidel la poporul lor cehesc să tindă pururea de a lucra în toate direcțiile pentru binele lui, să fie gata ași împlini întotdeuna toate datorințele către Dumnezeu și omenî și în același sens a-și crește copiii. Așa veți onora mai bine memoria tatălui nostru *Palacky* și fiicei lui, soției mele de pie memorie, și veți păstra în onore și numele meu, deși rezultatele muncii mele nu au corăspuns întot-deuna intențiunilor mele“.

Să 'mbrățișăm negoțul.

Unul din ramii cei mai însemnați de industrie a fost și este comercialul seu negoțul.

Românii ca popor agricultor, nu s'au indeletnicit cu acest ram de câștig. Proverbul dăce, că nu poți servi la doi domni de-odată, adecă să fie cineva agricultor, să-și cultive moșia și tot atunci să se ocupe și cu negoțul. De altă parte însă, economia câmpului este o muncă plăcută, sănătoasă, în câțva și mulțumitoare.

Românul, de la fire a fost cumpătat în trebuințele sale. Pământul i-a dat hrană îndestulătoare, ăr îmbrăcăminte lui se confecționa aproape numai în casa sa, pentru că femeia română n'avea altă plăcere, de cât să-i ajute bărbatului în ale economiei: la sapă, la strinsul fânului, ăr când nu era cuprinsă cu acestea lucrări, fusul ori acul nu-i cădea din mână și războiul totă ierna lucra în casă. De lână și cânepă erau pline toate ladóele.

În chipul acesta Românul își avea mămăliga sa și totă casa îi era îmbrăcată în haine curate, frumoase și trainice.

Acosta a mers însă, mai înainte până când moșiile erau îndestulătoare pentru susținerea familiilor. Cu timpul, înmulțindu-se populația, moșiile s'au împărțit și astăzi ele nu mai sunt în stare a produce atâta, ca să acopere toate trebuințele familiei. De altă parte dările sunt grele, și ce este mai rău, omenii s'au depărtat de viața simplă în mâncare și îmbrăcăminte. A tăbărit luxul și la sate.

În care e at nu veți astăzi fete cu ghețe și nufărni de mătus?

Urmarea este, că țeranul român își părăsesce căminul și umple lumea... se duce până și în *America*. — Adevărat, că dările sunt foarte apăsătoare, că împrejurările critice în cari trăiesc poporul român astăzi, sunt nespuse de îngreunătoare, cu toate acestea o muncă stăruitoare, de care nu se feresce Românul, cumpătare în mâncare și îmbrăcăminte, ar fi nisce arme puternice pentru învingerea tuturor greutăților și ar face, ca să nu se înstreineze din țera lui.

Decă economia câmpului nu ajunge pentru acoperirea trebuințelor noastre decât tinerețea noastră, care învață carte nu-și găsește funcții ca să-și susțină existența, să ne deschidem ochii, să căutăm în jurul

langelor, care în liniștea nopții se înalță ca o rugăciune.

Păunița își ridică din când în când ochii de pe carte și-asculta. O simțiam, dăr mă făceam că nu bag de seamă; m'ar fi ținut de vorbă. O vedeam apoi trudindu-se să-și găsească șirul. După-ce și-l găsisă, mă uitam la ea, fără să mă vadă. Era atâta liniște pe figura ei și-n jurul ochilor atâta bunăta. Buzele îi se mișcau din când în când, de bună seamă când da peste vre-un cuvânt mai încălețit. Citea, citea și era destul să se ivescă o notă nouă în acel concert al nopții, scărțitul vre-unui car seu alt-ceva, și numai o vedeai că ridică ărăși capul.

„Ce frumos e!“ șoptea cu ochii perduti pe ferăstră.

Sburdalnica de peste și era schimbată. Se îmbăta din poesia nopții ca un suflet credincios de vorbele unei rugăciuni. De câte ori nu m'apuca de mână și-mi șoptea:

— „Audi... audi“.

Când apoi, după miezul nopții, începea păstorul să tragă din caval, Păunița își uita de carte. Cu capul lăsat pe mână, cu ochii închiși de jumătate asculta fermecată. Păru-i cădută pe obraji luminăți

de lampă, părea nisce șuvițe de aur. În jurul buzelor îi flutura un zimbet curat ca razele răsăritului. Era atâta înduioșare în felul cum sta și cum trăia în cântecul cavalului.

— La ce te gândești Păunițo?

Vorbele mele o treziau și mă privea un moment speriată. Apoi după ce-și venia puțin în fire, mă întreba:

— Nene, e drept că Făt-frumos a avut pērul de aur?

— Veți bine!

Și rămânea ăr dusă pe gânduri!

De câte-ori nu ne treziam cu mama în prag:

— Ce, nu v'ați mai culcat strigoilor?

Haide scripțurico, dimineța dormi ca lemnu —, și mi-o lua de mână și o ducea cu sila la culcare.

Peste nopțe numai mă treziam cu ea în odaie: —

— Nene, nene, ai audit cum cânta cucuiva? Mi-am luat cojocul tati și-am venit să mă culc aici. Cu tine nu mi-e frică! Și se culca pe-o canapea.

Așa era; ziua n'o mai încăpea locul și nopțe, decât punea mână pe vre-o carte cu povești, își uita să se culce.

Odată i-am dat să cetescă povestea

lui Creangă: „Punguța cu doi bani!“ Nu mai era chip să lase cartea din mână. A cetit și a recitat povestea asta până o învțășe de-a-rostul.

I-am povestit ceva din viața lui Moș Creangă. Stetea ea și nu prea pricepea ce-i spuneam. Într'un târziu mă întrebă sfiosă:

— „Da lui moș Creangă asta, cine i-a spus povestea?“

A doua și era *Duminecă*. În fața casei noastre lângă fântâna din uliță, era un ris și-o voce bună, de ridică satul în sus. Mă uit pe ferăstră și o grămadă de lume, femei, fete, copii strigau în gura mare: „La citește-o dela început... s'o audim de la început, de la început!“

În mijlocul acestei mulțimi era și-un moș bătrân, păzitorul dela pōrta satului, care trăia cu ce căpēta dela trecători.

— He, tacă-vē gura! — strigă bătrânul ridicând coșcoeamite măciuca în sus: și se făc liniște.

Păunița începă:

„Era odată o babă și-un moșneag.

— Āla eram eu — sări bătrânul cu vorba. Toți începură să ridă.

— Tăceți, ori nu mai vē spui — strigă Păunița. — Tăcură toți.

„Era odată o babă și un moșneag. Baba avea o găină și moșneagul un cocoș; găina babei se oua de câte două-ori pe și și baba mânca o mulțime de ouă, ăr moșnegului nu-i da nici-unul...“

— Audi, a dracului cotoronță — strigă indignat păzitorul dela pōrta satului și ridică măciuca în sus; praț ar fi făcut-o, de-ar fi fost acolo.

Păunița vędându-se ărăși întreruptă, se apropie furiosă de bătrânul, care stetea pe-un scănel cu trei piciorce:

— „N'ai să mai tac?“ și îl împinse de se rostogoli ca un bostan.

S'a făcut un ris, de ridicase satul în slavă...

În sfirșit Păunița reluă citirea povestii și cu cât citea mai mult, cu atât căseau gurile mai tare

Al dracului cocoș! Da găina sciu că i-a făcut-o babil! Apoi găina tot găină; a ouat o mărgea. Ci-că ar fi pricopsit pe baba...

— Mē, să vē spui eu ce e, mē. Apoi Dumneșu n'a vrut cu baba, mē. Adecă de ce nu i-ar fi dat și moșnegului un oușor? Lacomă! Acum rōdă la mărgeică... Și așa a fost.

nostru și să vedem cum trăiesc alții?

Câte mii de familii din țera noastră nu trăiesc din felurite meșteșuguri? câte mii de familii nu-și găsească existența ocupându-se cu neguțătoriile?

Măestriile abia abia au început a-și face cale printre poporul român, cu negoțul însă stăm cu mult mai rău. Prin orașe și prin sate, ici colo neguțător român vești numai ca de sămînță.

După numărul nostru, orașele și satele românești ar trebui să fie pline de meseriași și neguțători români, pentru-ca toți banii României să contribuie numai la susținerea familiilor românești, ceea-ce se poate ajunge foarte ușor.

De astă-dată vreau să atrag atenția celor interesați asupra unei instituții salutare, care își are de țintă pregătirea tinerilor noștri pentru cariera neguțătorescă.

Intre cele mai vechi și mai folosite instituții românești din Brașov, numără Societatea Gremiului român pentru comerțul levantin.

Fondată înainte de anul 1840, societatea a fost centrul tuturor negoțurilor românești din Brașov, de pe acele vremuri.

Numărul frumos de odinioară de 120 membrii, astăzi, din nefericire, s'a redus la a șasea parte.

S'au schimbat timpurile, s'au schimbat împrejurările. S'a dus falanga mândră a neguțătorilor români din piața Brașovului. Cu ei au dispărut și bogățiile considerabile de care dispuneau Românii noștri aici.

Scopul acestei societăți este ajutorarea neguțătorilor lipsiți și ajutorarea tinerilor, cari îmbrățișează negoțuriile.

Societatea publică în fie-care an ajutoare spre scopul arătat. Ea ar pute susține pe fie-care an câte 6—8 elevi dându-le ajutor de 100—200 corone.

Ar fi de dorit, ca domnii profesori să indemne, ca dintre tinerii cu 3—4 clase gimnaziale, orî reale, să se folosească cu de-adinsul de ajutoarele acestei societăți, pentru cari ani de-arîndul nu s'a găsit nici un tînăr.

Este dureros, că din școala noastră comerciilă din Brașov, în care de prezent absolvă prea mulți tineri, aceștia nu se îndrumăză să îmbrățișeze și cariera neguțătorescă, pe care și-ar pute întemeia o subsistență rentabilă și cinstită, mai

al-s astăzi, când spiritul de a întemeia societăți comerciale este atât de viu la inteligența noastră.

Dumineca trecută societatea Gremiului român și-a ținut adunarea generală anuală, în care s'a ales comitetul pe un nou period de 3 ani în persoanele d-lor: Th. Nicolau pres., N. Petra-Petrescu vice-pres., Ioan Lengeru secretar, Ioan Dușoiu control., membrii: Ioan Săbădeanu, I. Ciurcu, I. Burduoiu, I. Bidu, N. Dușoiu și Ilie Savu.

Raportul despre gestiunea societății se publică la alt loc al foii.

Jubileul ministrului președinte D. A. Sturdza. Țilele acestuia ministrul președinte român d-l D. A. Sturdza și-a serbat jubileul de 70 ani. Cu ocaziunea acăsta a primit numeroase scrisori de felicitare, între cari din partea M. S. Regelui Carol, și alta de la Academia Română al cărei secretar general este jubilarul. Țta adresa, ce i-a trimis-o Academia Română:

„Scumpe și respectate Coleg,

„Implinesci astăzi șapte-zeci de ani „ai vieții și Cel Atot-puternic te-a ajutat să ajungi la această vîrstă în deplină „sănătate. Anii întregi Domniei Tale vieți „au fost consacrați muncii neobosite de „fie-care zi și de fie-care oră pentru binele „patriei, pentru înălțarea neamului. De „aceea, în ziua de astăzi, te sîrbătorește „țera întrégă.

„Știința, studiile istorice mai vîrtos, „au alcătuit din primii ani ai tinereții în „deletnicie cea mai statornică și mai „iubită, pe care ai cultivat-o pe lângă ac- „tivitatea Domniei Tale politică.

„Aceste studii te-au adus acum 32 „de ani în sinul Academiei, al cărei Se- „cretar general ești de 30 de ani, și tot- „deuna ai fost și ești în sinul acestei in- „stituții, cel mai activ, cel mai zelos „pentru creșterea și îmbogățirea ei morală „și materială.

„Colecțiunile pentru studiul istoriei „și al limbii române, de cărți, manuscrise, „documente, monete, se datoră în cea „mai mare parte darurilor bogate și stă- „ruințelor Domniei Tale; publicațiunile „mari istorice au fost făcute prin îngrijiri- „rile și munca Domniei Tale.

„Vieta Domniei Tale, de 32 de ani „încôce, este atât de strîns legată de „activitatea Academiei Române, încât una „fără alta nu se poate înțelege.

„Din acăstă cauză noi, colegii Dom- „niei Tale, ne unim călduros spre sîrbă- „torirea țilei de astăzi, făcendu-ți din totă „inima urări, ca să trăiești încă mulți ani „cu sîntătate și cu putere pentru a-ți con- „tinua activitatea întru binele patriei și „luminarea nîmului.

„Găsim fericit acest prilej pentru a-ți „reaminti, în ordinea sîvîrșirii lor, prin- „cipalele fapte și lucrări ale Domniei Tale „din domeniul științei și al misiunii Aca- „demiei, de la 1850 până astăzi.

„Primesce, scumpe și respectate Co- „leg, acăstă manifestare de prea înaltă „stimă și adîncă iubire, pe care din totă „inima ți-o aduc colegii Domniei Tale din „Academia Română“.

25 Februarie 1903.

Adresa este urmată de semnăturile autografe ale membrilor Academiei și cuprinde apoi, sub titlul: „Fapte și lucrări, 1850—1903“, acea reamintire a principalelor fapte și lucrări ale d-lui D. Sturdza, despre cari se vorbește în adresă.

Adresa se prezintă în formă de document, format special în 4° pe hîrtie japoneză îmbrăcată în pergament antic; paginile ei sunt traversate de un șnur de mătase tricolor, de care atîrnă o cutie de argint conținînd sigilul Academiei în cîră.

SCIRILE DILEI.

— 1 Martie v.

Aniversarea de 70 de ani a Arhiducelui Iosif. Arhiducele Iosif și-a serbat țilele acestea aniversarea de 70 ani, cu care ocaziune foștii lui colegi, cu cari a învățat împreună la academia militară, l'au felicitat prin o telegramă. Arhiducele a răspuns tot pe cale telegrafică dată pe adresa feldmarșal-locotenentului Palkovits în cuvinte prietinesci, în cari spune, că-și aduce aminte cu plăcere de anii tinerețelor.

Abonamente pentru numerele de Dumineca ale „Gaz. Trans“. D-l Drago- mir Pulpaș, domiciliat în Brașov (Scheiu-Tocile) a binevoit a plăti abonamentul pe un an întreg la două esemplare din numărul de Dumineca.

D-l Simion Teodor, domiciliat în Brașov, a binevoit a abona 5 esemplare din numărul de Dumineca, în amintirea iubi- tei sale fiice, care a repausat în etate atât de fragedă.

În numele acelora, cari se împăr- tășesc astfel în lectură gratuită, li-se es- primă numiților domni mulțumire publică.

Inmormîntarea protopopului Traian Mețianu din Zîrnesti s'a făcut Marți, în ziua de 10 Martie n. La acăstă inmormîntare, ni-se serie, că era de față totă comuna Zîrnesci, unde repausatul proto- pop se bucura de mare popularitate, mai departe numeroși stîmători ai repausatului din comunele vecine: Tohanul-vechiu, Po- iana-Mîrului și Bran. Preoții tractuali în număr de 27 erau toți de față, numai unul a lipsit, care e bolnav, de nu pôte eși din

casă. Ca reprezentant al bisericei surori a fost de față părintele vicariu gr. cat. *Ma- caveiu* din Făgăraș, însoțit de preoții *Brumboiu* și *Manoilă* din Tohanul-vechiu. De asemenea au venit să-i dea ultimul onor repausatului [protopop tôte autorită- țile locale, precum și directorii de la fa- bricile din Zîrnesti, împreună cu amplo- iații. Cortegiul a pornit de la casa defunc- tului, ér ceremoniile funebre s'au sîvîrșit în biserica Sf. Nicolae, unde a pontificat delegatul I. P. S. Sale Metropolitului, pă- rintele protopop *Voina* din Brașov, încun- jurat de o asistență de 23 preoți îmbră- cați în odăjdii. Corpul învîțătorilor, cari s'au prezentat în corpore din tot tractul a executat cu multă precisiune cântările funebre, alternând cu mai mulți cantori între cari și d-l Brenciu de la bis. sf. Ni- colae din Brașov. S'au rostit trei discursuri funebre: 1) din partea delegatului metropolitan, 2) din partea părintelui pro- topop *Dan*, care a vorbit în numele cleru- lui, ér la mormînt a vorbit foarte mișcător d-l Bart. *Bude* în numele corpului didac- tic. Pe cociug erau depuse 8 cununii. Rî- mășițele pămîntesci au fost depuse spre vecinică odihnă în mormîntul familiar din curtea bisericei sf. Nicolae. — Fie-i țîrîna ușoră, ér familia să-și găsească mîngăiere în condolențele generale, ce s'au manifes- tat în cercul tuturor acelora, cari au cunos- cut pe protopopul Traian, atât de curînd răpit din mijlocul nostru.

Purim. Astăzi sîrbîză jidovii sîrbă- tîrea numită „Purim“, care este la dînsii sîrbătore de mare bucurie, căci înainte de Christos ca 478 de ani au scăpat de mare belea, prin evreica Estera, care fiind fată frumoasă, încăpu în grațiile regelui persan Ahasver (Xerxe), un om bețiv, care își alungase nevasta. La curtea lui Ahas- ver era un ispravnic, pe care îl chema Haman și era omul de încredere al rege- lui. Haman îi uria tare pe jidovi, era anti- semit și a cerut îngăduință de la rege ca să se fixeze o zi, în care să-i omîre pe toți jidovii din țîră. Intr'aceea ura lui con- tra jidovilor creșcu și mai tare, prin fap- tul, că un jidov, care stetea la pîrta curții regale și îl chema Mordechai, nu s'a scu- lat să-i dea lui Haman cinstea cuvenită, când trecu pe dinaintea lui. Haman a țis să se ridice o spînzurătore înaltă de 50 coți, pe care să-l spînzure pe Mordechai. Dîr Mordechai era unchiul Esterei și ste- tea pe la pîrta ca un fel de spion între- ținînd legătura cu nepôta sa, cum să se porțe cu regele, și dîndu-i sfatul, ca nu cumva să descîpere regelui, că ea e evre- ică. Și după ce Estera intrase de-a binele în grațiile regelui și să făcuse chiar re- gină, cu ocaziunea unui ospăt, după-ce regele se îmbătă bine, o întrebă, că ce cere. căci el îi dă și jumătate din împê- rătia lui. Atunci Estera a cerut să se re-

Cine nu scie acum prin sat povestea cu cocoșul și găina, cine nu glăsuiesc cu drag:

Cucurigu boeri marî
Dați pungața cu doi bani?

* * *

La șaispre-zece ani Păunița s'a mă- ritat. După un an m'am dus s'o ved. Era o zi de sîrbătore din primăvară. Sôrele se uita cu drag pe ferestra cea mică în căsuța scundă dîr curată, unde Păunița se trudia să-și infășe copilul; primul ei copil! Fața îi era luminată de raze și pe ele parcă se coboria din ceriî binecuvînta- rea. Ce fericită era!

Când s'ajungă cu infășatul pe la pi- cioare, mititelul începù să se sîvîrcolească ca o șîopîrlă.

Păunița începù să plîngă:

— „Uite-așa mă necăjesc în tot- deuna!“ Apoi întorcîndu-se spre el:

— Nu vrei?... Nu vrei? Ei bine, decă nu vrei, așa să rămâi... pustiu, și plecă spre ușe. Aci își întorse fața, plînsul i-se oprî și ochii îi se luminară ca prin far- mec. Se repeđi, își luă copilul în brațe și-l sărută... îl sărută.

„Nu te las, nu te las singur..., nu te las fêt-frumosul mamii!“
Tot copilă rămăsese.

Z. Bârsan.

Frunză verde!...

— Fine. —

E interesant însă de constatat, că pe cînd în tôte părțile Daciei Traiane, frunza verde apare pretutindenî, în Banat ca și în Basarabia, în Transilvania ca și în țera Românească și Moldova, — la Macedo-Ro- mîni nu apare aprôpe de loc. În al doilea volum de materialuri folkloristice, publicat sub direcțiunea d-lui Tocilescu, de d. P. Papahagi — material cules numai de la Aromâni, — nu vedem, de cât o singură poesie începătore cu frunză verde, dîr nu- mai una:

Frunză vîardi di sicară,
ș-es fîătile nafșarâ,
și eî mirata di mine
șed înclîsă ca tu guvâ;
Toț gionlii z-ducu j-viin,
și furtunatîo-méu nu-z-véade
de la ermîlî-al Culachi;

Frunză verde de sîcărâ
es fetele afarâ,

și eu sîrmană de mine
șed închisă ca 'n gaură;
Toți voinicii se duc și vin (se întorc),
și al meu bătut de sôrte nu se vede,
(sî vie) de la pustile lui Colachi;¹⁾

În trecêt, și nu ca invocațiune — observați bine acăsta — întemplantor găsim versuri în macedo-română, care să începă cu o flóre — dîr nu cu o frunză — ori cu un alt termen privitor la vieța botanica. Așa în aceeași colecțiune găsim un cîntec adresat unei tinere din Clisura, mă- ritată după un strîin:

Moi lilicie ghîrghîvanâ
moi lilice clisurîanâ,
ți nî-o-ai đeana licrimatâ,
di nî stai invirinatâ?

— Fă flóre (de) lilicâ,
fă flóre clisurîncâ,
de ce ți-e gîna lăcîrimatâ,
de ce-mî stai întristatâ?²⁾

Aci prin metaforă, avem chiar pe Clisurîncă luată drept flóre, decî n'avem o invocațiune nici măcar cătră flóre.

Și tot așa e în bocetul pe care-l strigă Aromânca la môrtea unei fete:

¹⁾ Gr. G. Tocilescu, *Materialuri folkloristice*, vol. II, cules de P. Papahagi, p. 892.

²⁾ Ibidem, p. 932.

Moi trandăfilă lilicie,
casa cari și nî-u nvîlicie,
o laea-nî, laea-nî mărata.

Mîi trandafirule, flóre,
casa cine mi-o va luci (umplé de străluciri)
vai nefericita, nefericita de mine.³⁾

unde trandafirul, rosa, e chiar tînîra mîrtă.
În:

Suntu meru suntu peru,
suntu frîndza de kăstâni.⁴⁾

n'avem de cât descripția locului unde are să se petrecă cele spuse în cîntec, pregă- tirea printr'o imagină sensibilă a descrierii scenii și acțiunii întemplate.

Lipsa acestui element general al in- vocărei frunzei verđi e o nouă dovadă — putem să o spunem în trecêt — o nouă dovadă în potriua teoriei lui Rösler.

D. Hasdeu a demonstrat, prin 1882, că faptul lipsei cuvîntului *doindă* la Aro- mîni, e cea mai bună dovadă antirôsleri- ană. Intr'adevăr, acest cuvînt de origină dacică, pe care-l avea dintre Traco-Ilyrii numai și numai Dacii, și pe care nu-l gă- sim nicăiri în Peninsula balcanică, nici

³⁾ Ibidem, p. 973.

⁴⁾ Weigand, *Die Sprache der Olympo-Wlachen* p. 130.

voce porunca lui Haman, ce a dat-o să omóre pe jidovi și să se dea jidovilor dreptul să omóre ei pe dușmanii lor. Și regele i-a împlinit cererea și pe Haman și pe cei 10 fii ai lui i-au spânzurat jidovii și Mordechai ajunse tare și mare prin grația regelui și li s'a dat dreptul să-și omóre dușmanii, și au spânzurat și au gătit 75,000 de ómeni. Spre amintire jidovii au hotărât ca zilele 14 și 15 din luna Adar să se serbeze în mare bucurie și în beție în fie-care an, pentru-că în acele zile și-au résbunat ei asupra dușmanilor lor. Éťă de ce jidovii din totă lumea serbeză aceste zile, cari se potrivesc în fie-care an în luna Martie, ér sərbătórea se numesce „Purim“.

Restaurarea mănăstirii din Sinaia
Lucrările pentru restaurarea mănăstirii Sinaia sunt aproape terminate. Pictura bisericeii, executată de pictorul Exner, rivaliséză cu cele mai bune picturi bisericesci. Eforia spitalelor civile a adus sacrificii enorme, pentru-că ténosirea bisericeii se va face în luna Maiú, când se va distribui și o medalie comemorativă, comandată deja, anume pentru acesta.

Nou advocat român. D-l Dr. Titu *Mălaiú* a făcut Marți în Budapesta cénura de advocat cu bun succes.

Emigrările din Bănat. În Ungaria de Sud, scrie „Drapelul“, emigrările spre America cresc continuu. Din Gyertyamos au emigrat săptămána trecută 60 familii. Mai trist e, că poporul cade jertfă agenților de emigrare, cari îl íuşală și storc banii de la ei. Duminecă a prins la Mодоş poliția 40 emigranți, feciori tineri, cari aveau pasapórté false. Din Bogaros au voit să plece Duminecă 18 ómeni, dér poliția i-a oprit, pentru-că nu aveau nici pasapórté, nici bani de drum. Din Bethlenháza (com. Caraș-Severin) vor pleca în curénd la America 20 familii, cari nu pot trăi aici, ei își caută altă patrie.

Logodnă. D-l Andreiu *Popa*, Dumbrău, s'a fidanțat cu d-șóra *Maria Rațiu*, Teiuș.

Călătorii în societate. Pe la începutul lunei viitoare se vor arangia mai multe călătorii în societate, fórté plăcute și potrivite sezonului, anume: la *Constantinopol*, unde tocmai atunci se vor tiné serbările Ramazanului, la *Madrid* (congresul medicilor) la *Roma* și *Neapole*. — Informațiunii la biuroul comunal pentru bilete de drum (Stadt-Fahrkart-bureau), unde până la 30 Martie se pot face și anunțările.

Doué catastrofe pe calea ferată
În Italia și America s'au produs pe calea ferată doué marí catastrofe. Prima pe linia Neapole-Roma, în apropiere de localitatea Roccasecca. A deraiat un tren de

marfă compus din 18 vagóne. Numai un singur vagon a scăpat, celelalte au fost tóte sfărimate. Câte-va vagóne au cădút într'o ripă. Cei morți sunt în număr de șese. Trenul, în deraiare, a dărímat firele telegrafice. Pagubele sunt de mai multe sute de mii de franci.

A doua catastrofă s'a întéplat în apropiere de New-York. Un tren de petrol în ciocnirea cu un altul, s'a aprins. Tóte vagónele-cisterne au explodat. Petrolul în flacări s'a réspândit pe o mare întindere, de oparte și de alta a liniei. 20 de persoane au fost ucise și 45 grav ránite, dintre cari unele mortal.

Giron se face călugăr? Cetitorii noștri își aduc aminte de tinéru profesor de limbă Giron, care fugise din Dresda cu moștenitórea de tron a Saxoniei, Luisa, și se láuda, că va face așa și așa și nimic nu va fi în stare să-l despartă de iubita inimii lui. El póte nici nu s'ar fi despărțit, dér princessa a venit la sentimente mai bune, mai ales de când a audít de bóla copilului séu. Vorba e însé, că pocăința prinsesei, bună e în fața lui Dumnezeu și va fi primită de bună sémă, dér la curtea din Dresda nu se va mai puté întórcé. Se svonesce, că va íntra în mănăstire. Dér Giron? Despre Giron se scria, că va íntra și el într'o mănăstire de trapiști și se va face și el călugăr. În mănăstirea de trapiști, călugării trăiesc în mare pocăință și în rugăciuni. Ei nu mănăncă tótă vieța lor, de cât mănăncă de post, vin séu altă beutură nu béu și nu le este permis nici a vorbi tótă vieța lor. Fie-care călugăr se dice, că în fie-care și sapă câte puțin la morméntul lui propriu, ér când trec unii pe lângă alții, călugării se salută cu aceste cuvinte: „Adu-ți aminte de mórte!“ — Destul de aspră pocăință ia asupra sa Giron, dér și scandalul, ce l'a făcut, încá a fost mare.

Norocul unui birjar. Védúva milionară Hendrikson din Brooklin (America), în etate de 58 ani, s'a cásătorit cu un birjar irlandes în etate de 56 ani. Birjarul e védúv și are 6 copii. Rudele fericitei mirese s'au supérat fórté tare pe ea și au declarat, că și-a perdut mințile.

Noul Babilon. Într'o carte apărută zilele trecute la Chicago, al cărei autor este profesorul universitar Carol D. Buck, marele oraș e numit „Babilon modern“ din cauză că în usul dílnice sunt peste 40 de limbi. După numărul populației, Chicago e al doilea oraș cehic, al treilea șvedic și al cincilea între cele mai mari orașe germane.

Intémpinare. Părintele Teofil *Roșca* din Hëlchiu, ne trimite o intémpinare la scirea publicată în nr. de la 9 (22) Februarie și iscălită de „un parochian“. Contra celor afirmate de „un parochian“, pă-

rintele *Roșca* afirmă, că alegerea comitetului parochial și a epitropiei bisericesci a decurs în liniște și spre mulțumirea generală. Nu este adevérat, că alegerile s'au făcut „sub presiune“, că parochienii „n'au putut să-și dée voturile lor“ adevéraților fruntași, că ómenii de încredere „n'au íntrunit“ încrederea majorității și că, în contra dorinței sinodului, preotul ar fi vîrit pe parochianul neorustic M. Tătuc în noul comitet. Privitor la alegerea acesta d-nul *Roșca* spune, că avénd d-sa în vedere cercularul Ven. Consistor din préjma alegerilor Nr. 11512 Plen., care apriat recomandă, ca să se alégă membrii în comitet din tóte partidele, dénsul a propus, ca al decelea membru în comitet, pe neorusticul M. Tătuc, unul din cei care a íntrunit minoritatea voturilor, pentru-ca astfel să se tină cont de circularul susamintit. Astfel fú ales cu majoritate de voturi Mihail Tătuc, care de altfel și în anii trecuți a fost ales ca primul membru suplent în comitet. Afirmatiunea „parochianului“ că neorusticii sunt obligați a plăti numai pe jumétate datele bisericesci, nu e adevérat, căci neorusticii sunt obligați a-le plăti întregi și le și plătesc fórté regulat. Afirmarea parochianului, că alegerea lui M. Tătuc ar fi „demoralisatóre“ pentru ceilalți parochieni, e atât de copilărosă încât nici nu merită a-i da răspuns.

Un învățător escroc. Adecă ce însemnéză cuvéntul escroc? Cuvéntul escroc este cuvént franțuzesc și s'ar puté traduce pe românesce cu cuvéntul „pungaș“. A escroca pe cine-va, însemnéză a stórcé din punga cui-va bani prin viclenie. Éťă așa un pungaș séu escroc era învățătorul Wallner Lajos din Oradea-mare. El a rugat pe toți prietenii lui și pe părinții copiilor, cari umblau la șóală la el, să-i iscăléscă o poliță, și a luat bani cu polițele acestea de la diferite bănci în suma de 50.000 coróne. După aceea și-a cerut concediu, că el se duce la Pesta. De aici a dat o telegramă, în care comunică directorului șólei, că și-a frânt un picior și a trebuit să íntra în spitalul Elisabeta. După vr'o săptămána întrebând la spital de d-l Wallner, a venit răspuns, că acolo nu l'a védút nimeni. Domnul învățător fugise în America, de unde a și sosit acuma o scrisóre, în care spune, că a sosit bine și sănétos în lumea nouă. Acasă plânge după el soția și copiii și plâng prietenii, pe cari i-a prins să garanteze pentru el.

Din Sângeorgiul-de-Câmpie. D-l învățător *Alexandru Șimon* ne rógă a da loc constatării din parte-i privitóre la replica părintelui I. Bucur publicată în nr. 37 al „Gazetei“, că „locul docental atât eu, cât și urmașul licitant l'a luat împreună cu tabla șólei. formând tot o masă.

Ocupând locul docental partea de desubt, tabla șólei fără locul amintit nici nu ar valora suma de 315 cor. Eu le-am ocupat tóte la olaltă și în ele mi-s'a socotit 300 cor., adecă și quinquenalul de 100 cor. Incât privesce venitul stolar, decă On. d-n Bucur îl valoréză în 100 cor., atunci pe viitor facă bine și-l primescă d-sa, că eu voesc a abdice și primesc suma ce-mi compete“...

O țigancă șirétă. În ziua de 12 Martie țiganca Veronica Boldizsar din Fabricul Timișórei s'a dus la soția lui Pavel *Dömsödy* și s'a oferit să-i dea în cărți, căci, dicea țiganca, tot ce spune dënşa, se ímplinesce. Intre altele i-a spus țiganca, că în curénd o să i-se întéple o pagubă. După-ce i-a dat în cărți, țiganca a mai dat dómnei *Dömsödy* și ceva doftorii pentru bóle de porci Pentru tóte acestea n'a cerut să-i plătéscă cu bani, căci — spunea țiganca — ea se mulțumescé cu o țíră de slănină și pită. Dómna s'a dus în cămară să-i aducă țigancii slănina. După-ce Veronica și-a pus repede slănina în traistă, tot așa de repede a și plecat. Peste doué cé-surí dómna căută ceva în puilul mesei, când colo vede, că îi lipsesc patru hárții de câte 20 coróne. Le-a dus țiganca... Și uite așa curénd i-s'a ímplinit dómnei ceea-ce îi prorocise țiganca despre pagubă...

Fie-care scie, că semínțele ímpregnate de napi ale lui Mauthner pentru nutreț, dau cele mai bune róde de asemenea ca semínțe pentru grădini dau cele mai frumoșe zarzavaturi și din semínțele de flori ale lui Mauthner ies cele mai frumoșe flori. Cu un cuvént, semínțele lui Mauthner sunt cele mai bune, depozitele cele mai mari și prețurile de tot eftine.

Diferite casurí dovedesc, că cel mai bun mijloc contra șoldinei și reumatismului este alifia lui Zoltan. Sticla costă 2 cor. în farmacia lui Béla Zoltan în Budapesta. Medicii cei mai renumiți recomandă această alifie, care nu numai în țéră, dér și în străinătate se bucură de cea mai mare popularitate.

Scirí locale.

Casina română își va tiné adunarea generală mâne 15 Martie n. la órele 4 d. a.

Asociațiunea meseriașilor români pentru sprijinirea învățaceilor și sodalilor români, își va tiné adunarea generală în 15 Martie n. la órele 2 p. m.

Avis celor cu drept de alegétor?
Pe baza publicațiunei magistratului órașenesc, aducem la cunoscința tuturor celor în drept de a fi înscriși în lista alegétorilor dietali, că deputațiunile de conscriere, alese ca să compună amintitele liste de alegétori pentru anul 1904, și anume deputațiunea pentru cercul I de

chiar la ultimii lor descendenți directi, la Albanesi, plecați încá din secolul III-a d. Chr. din Nordul Dunării⁵⁾ — acest cuvént nu-l găsim — făcénd excepție pe Litvani — de cât la Daco-Români.

„Ei bine, dice d. Hasdeu, decă Români n'au desertat niciodată Dacia, ci „numai din timp în timp, în tot cursul „veacului de mijloc, revársau peste Dunăre „stoluri, din cari descind în mare parte „actualii Macedo-Români și actualii Istro-Români, ér în massă s'au despărțit în secolul al X lea, după năvala Ungurilor⁶⁾, „atunci e fórté natural ca *doina*, deși consrvată în cuibul séu, unde nimic n'o „sdruncină, totuși să se fi pierdut la acele „depártate colonii, puse în alte condițiuni „teritoriale, culturale și etnice“.

„Decă din contră, totalitatea elementului românesc a părăsit Dacia sub Aurelian, pe la 270, rămânénd de aci în Balcani și la Rodop până la 1200, după cum „susține Rösler, adecă cel puțin vre-o noué

„secoli, la expirarea cărora abia o parte „s'a întors la Dunăre, atunci este invederat, că în curs de acei noué secolii toți „Români aveau pe *doina*, de vreme ce „unii din ei au putut s'o readucă în Dacia „și decă până la 1200 o cunosceau și actualii Macedo-Români, fără ca să mai „vorbim de cei din Istria. Ce minune déră, „că de-odată menținéndu-se în aceleași „condițiuni teritoriale, culturale și etnice, „tocmai Macedo-Români o pierd cu desăvârșire după anul 1200, pe când noi știa „o strecurăm intactă prin atâtea și atâtea „schimbări de pozițiune geografică, de desvoltare socială, de contacte cu diferite „popóre streine? E peste putință!

„Prin cuvéntul *doină*, conchide d. Hasdeu, însuși Rösler își restórnă întréga teorie“.⁷⁾

În tocmai ca și cuvéntul *doină* Macedo-Români au pierdut expresia *frunză verde*, ca și, servindu-mé de argumentele aduse de genialul nostru istoric, pentru antiröslerianismul doinei, căci în Dacia, Româniul a trăit mereu în păduri, ascuns nu numai în timpurile de năvalire ale barba-

rilor, dér și mai târziu când au venit Turcii, Ungurii ori Polonii. Ștefan cel mare din păduri atacă pe Turci la Podul înalt și în mai tóte luptele lui. În păduri și la munți se retrag oștile spre odihnă, și acolo fug câmpenii cu tóte averile lor; și asta până aproape de începutul secolului ce pieri. E natural dér, ca firea Româniului din Dacia Traiană să-l îndemne a păstra poesia frunzei verzi, pe când Români din Balcani și Pind neformând o națiune compactă, nu aveau de luptat în potriwa năvălitorilor; și ori-cum își duceau traiul mai liniștit, fără să se ascundă vecinic prin codri. Îi inspiră și pe ei frunza verde după cum am védút, îi inspiră și munții și văile, și marea, alături de cari unii trăesc; dér la ei o repetăm, nu există generalizare, nu e frunza verde, muntele ori marea *un fel de masă*, cu al cărei nume să începă versul lor poporan. Într'adevăr Macedo-Români dice:

Di vreți păduri, dișclrúdeți voi,
di vreți mîrghisúți vá,
tò aumbrá vóastrá ío nu'ni șed
sò aumbrá-vá nu dormu,
ma primévóra ío ni-áștept,
cu mailu ațel mușatu,
z-dișclridá fađlii nus tu munți,
și munții si 'nvirúgascá

s-șasá Arumínlii tuți íu sus,
cò-Armínlii mușati,
s-șasá și oili ațáli lái,
cu clóputli curati,
pri dinápoi și-'n esu ș-i-ò,
s-ní-aráp uná Arumíná.⁸⁾

Decă vroiti pădurilor înverđiți voi,
decă vroiti veștejiți-vé,
în umbra vóstrá eu nu șed,
în umbra vóstrá eu nu dorm,
ci primávóra eu áștept
cu Maiul cel frumos
sè înverđescá fagii sus în munți
și muții sè înverđescá,
sè íasá Aromâni toți în sus (la munți)
cu Arománcele frumoșe,
sè íasá și oile cele negre,
cu clopotele de argint,
și în urmă sè es și eu
sè rápesc o Arománca.

Versuri pline de o adevératá poesie, ele resfráng tot firea Româniului iubitor al frumuseților naturii; dér aci la Aromân vedem mai mult iubirea înalțimilor înverđite cum vine Maiú, ér nu atât iubirea de pădure, în umbra căreia nici nu vrea să stea, nici să dormă. Peste tot însé nici o invocare a frunzei celei verzi. Aci avem

⁸⁾ Gr. G. Tocilescu, *Materialuri folkloristice* (vol. II. p. 931) culese de la Aromâni, de P. Pa-pahagi.

⁵⁾ Hasdeu, *Cine sunt Albanesi?* Analele Academiei Române, seria II. tom. XXII.

⁶⁾ Hasdeu, *Genealogia popórelor balcanice* (Strat și substrat), în „Revista Nouă“, an V, No. 1—2, în *Etymologicum Magnum Romaniae*, t. III, și în fascicórá separată.

⁷⁾ Hasdeu, *Columna lui Traian*, Noua serie an. III, No. 10—12 Octomvre-Decemvre 1882, „Doina“ restórnă pe Rösler, pp. 535—536.

alegere (Cetate I, Braşovul-vechiu, Blumăna, Dêrste, Timiş) sub preşedinţa d-lui Ludovic Kamner, şi aceea pentru cercul al II-lea de alegere (Cetate II şi Scheiu)—începând de la 12 Martie n. îşi ţin şedinţele publice în localul oficiului de dare orăşenesc în fie-care şi de lucru de la 3—6 ore după amăzi, până când îşi vor fini lucrările de conscriere. Fie-căruia îi stă în drept să se înfăţişeze înaintea acestor deputaţiuni şi să-şi dovedească dreptul de alegător şi să fie înscris în listă.

Din incidentul parastasului solemn de mâne (Duminecă în 2 l. c. v.) întru odihna de veçi a iubiţilor răposaţi, în amintirea cărora s'au făcut donaţiuni pentru masa studenţilor români din Braşov, au contribuit la *fundatiunea Haralambie T. Stănescu* pentru masa studenţilor români din Braşov: D-l Tache Stănescu 20 cor. Paula de Würth 10 cor., căpitan P. Banda 10 cor., Aurel Beleş 10 cor., Dr. Isidor Bodea 10 cor., Dr. Eud. Procopovic 10 cor., Dr. Iosif Blaga 10 cor. şi Ana Fejér 4 cor. cu totul 84 cor. Primescă pioşii donatori cele mai căldurose mulţămite. — *Direct. şcol. mediu gr. or. rom.*

Faptă frumoasă. Tinerimea română de pe Cóstă (Scheiu) a aranjat Sâmbătă în 15 (28) l. c. o frumoasă petrecere în localităţile Casei de tir din Braşov. Din venitul curat al acestei petreceri brava tinerime a ţinut să facă o faptă nobilă şi astfel a dăruit Societăţii sodalilor români „Lumina” din Braşov frumoasă sumă de 60 cor., care a şi depus-o la mâna presidentului societăţii împreună cu altă sumă de 80 cor., rezervată pentru şcolurile frumoase ulterioare, decretate de tinerime. Esprim şi pe această cale sincera mulţămintă bravei tinerimi de pe Cóstă.—Braşov, 28 Februarie 1903. Arseniu Vlaicu, preşedinte.

In loc de cunună peritoare, domnul Simion Teodor comersant în Braşov, a dăruit pentru biblioteca elevilor şcolii comerciale suma de cor. 10 din incidentul decedării ficei sale *Marióra*. Esprim şi pe această cale sincera mulţămintă întristatului tată şi donator. Braşov, 28 Februarie 1903. — Arseniu Vlaicu, directorul şcolii comerciale.

„Şcolă şi Familia”, fôie pedagogică-literară (Redactor: I. Dariu, Braşov) a apărut Nr. 2. Vom reveni.

Teatru german. Mâne Duminecă se va da pentru a doua oră escelentul vodevil „*Er und seine Schwester*” de Berhardt Buchbinder.

Lecţii din limba franceză dă o profesôră diplomată de origine franceză atât din gramatică, cât şi din literatură şi conversaţiune, cu preţul foarte efitin de 1 corôna pe o oră, atât în locuinţa respectivului, cât şi acasă la D-sa. Detalii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

Societatea Gremiului român de comerçiù levantin.

Raport secretarial.

I. Înainte de a espune afacerile, de cari s'a ocupat comitetul dv. în decursul anului expirat, ne simţim cu durere îndemnaţi a aduce la cunoştiinţă ou. adunării generale, că în anul trecut mórtea nemilôsă a răpit din corpur asociatiunii nôstre trei membri, adevă pe vrednicii comercianţi Andreiù Bidu, Nicolae Mocanu, şi Nicolae Eremias. — Această pierdere asociatiunea nôstră o simte cu atât mai tare, cu cât din micul corp al comercianţilor români, au dispărut trei membri harnici în ale comerçiului, ér de altă parte, afară de firma Nic. Eremias, celelalte două firme n'au succesorii, așa că două firme comerciale române, mai târziu séu mai curând, vor trebui să apună cu totul.

Când comunicăm adunării aceste triste întâmplări, credem a împlini una din cele mai umane datorinţe, propunând a se lua la protocol notiţă cu cuviatele: Dumneşeu să-i ierte, vecinică le fie amintirea.

II. Trecând la agendele de cari s'a ocupat comitetul în decursul anului 1902, menţionăm că numărul membrilor acestei asociatiuni, în sine neînsemnat, în decursul anului 1902 nu numai că nu s'a putut spori, dér s'a mai micşorat, parte după cum arătăm mai sus, prin casuri de mórte parte prin o ţinuta îndoiôsă a unor comercianţi de ai nôstri, așa că nu scim, sunt séu nu sunt membri ai acestei asociatiuni?

Numărul firmelor comerciale române, prin firme noué s'a sporit cu una.

De spor în corpur asociatiunii putem vorbi la rubrica „ucenicilor”, cari s'au aşezat la diverse firme. În total s'au aşezat la 6 firme, 6 ucenici, din cari unul s'a strămutat de pe teritoriul Braşovului, ér celorlalţi li-s'au dat ajutóre de 100—200 corôna ca didactru de şcolă, respective ca ajutóre anuale.

Chestia de a grupa pe lângă asociatiunea nôstră pe toţi comercianţii români din Braşov şi împrejurime, încă nu s'a putut realiza, dér comitetul o ţine în evidenţă şi are seriôsă intenţie de a se ocupa şi mai departe cu această cestiune.

III. Afaceri de interes general, cari au format obiecte de pertractat în comitet au provenit parte de la guvern mijlocite acestei asociatiuni prin camera comercială din loc parte iniţiate de camera comercială din loc şi de congresul comercianţilor din ţeră cu sediul în Budapesta.

Mişcările cele mai însemnate au fost dispoziţiunile luate de congresul comercianţilor în contra §. 24 al noiei proceduri civile, care intenţionează a şterge competenţa judecătorilor locale, pe basa estraselor din catastifele comerciale. În contra acestei tendinţe şi asociatiunea nôstră s'a alăturat la paşii făcuţi de comercianţii din Budapesta. Resultatul de până acum e tot

negativ. De aceea s'au şi făcut de nou paşi cătră dietă.

Camera comercială din loc, împreună cu celelalte corporaţiuni comerciale locale, au făcut paşi cătră direcţiunea financiară din loc contra sentinţei de a urca darea pentru cl. II de venit. Această energică păşire au şi avut în parte resultat, îndrumat fiind reprezentantul erariului, a admite urcarea numai acolo, unde dovada despre sporirea afacerii şi respective a venitelor respectivei firme este dovedită peste totă îndoiala. Asociatiunea a fost reprezentată cu această ocaşie prin d-l Ioan Duşoiu.

Mai apropiate de cele de sus, din punct de vedere al interesului comercial, sunt dispoziţiunile excepţionale făcute de ministru cu privire la producţiunea şi transportarea unor articlii comerciali şi în timpul de repaus de Duminecă.

Aici se pot însira paşii făcuţi de corporaţiunile comerciale din Budapesta cătră ministru, contra reuniunilor de consum şi favorurile, ce li-s'au acordat.

IV. Comitetul, din partea sa a iniţiat afară de ajutorarea ucenicilor cu bani, încă şi catechisarea acestora de parochul din cetate, d-l protopresbiter B. Baiulescu şi regularea frecuentării bisericei din partea ucenicilor, pentru-ca în modul acesta să fie îngrijit şi de crescerea morală religiôsă a ucenicilor, mai cu sémă că dênşii din punct de vedere naţional românesc, n'au, respective nu cercetéză altă şcolă românescă, fiind-că şcolă de meserii românescă nu există.

În cât privese îmbrăcarea ucenicilor cu haine de iernă, până acum n'a succés a fi şi dênşii împărtaşii din fondul administrat de present la Eforia şcolară română, dér după înţelegerile avute în timpul din urmă cu factori normativi, e speranţă că se va face.

V. Din raportul *cassarului* se vede, că averea societăţii constă din efecte de valóre în preţ de lei 36000, ér în număr cor. 191830.

La cheltueli sunt preliminarşi 1300 cor. ca ajutóre pentru ucenici.

Mulţămintă publică.

Din incidentul trist al decedării ficei mele *Marióra*, am primit de la numeroşi prietini şi cunoşcuţi condolenţe telegrafice şi cu poştă.

Tuturor acestora, cari au luat parte la durerea nôstră, le exprimăm pe această cale cele mai adênşi mulţămiri.

Braşov, 1 (14) Martie 1903.

Simion Theodor şi familia.

NECROLOG. Subscrişii cu inimă înfrântă de durere anunţă decedarea prea iubitei soţii, mame şi soră *Susana Frâncu n. Pop*, care după o bolă scurtă şi grea împărţită cu ss. Taine a repausat în 7 a l. c. la 4 ore dimineţa în al 57-lea an al vieţii şi al 36-lea an al fericitei sale că-

şătorii. Osémintele pământesci ale preaiubitei şi neuitatei defuncte se vor aşeza spre vecinică odihnă în cimiteriul gr. cat. „Auaş” din loc în 9 l. c. la 2 ore p. m.

Someştelnic, la 8 Martie 1903.

Ioan Frâncu proprietar ca soţ, Emil, Ioan, Lucreţia şi Maria ca fi şi fice, Maria ca soră şi numeroşi nepoţi şi nepôte.

În veçi amintirea ei!

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Martie. În şedinţa de ađi a camerei, *Szederkenyi* vorbind contra proiectelor militare, a declarat că luca opoziţiei nu este îndepătată numai contra guvernului, ci şi în contra Austriei. În contra proiectului va vorbi şi deputatul slovac Veszelovsky.

Salonic, 13 Martia. Toţi Bulgarii liberaţi din închisori prin amnestie, s'au constituit în bande înarmate, cari comit atrocităţi. În ziua liberării lor, ei au comis mai multe omoruri asupra unor notabili turci. În districtul Strumiţa a fost o ciocnire sângerôsă între resculaţi şi miliţie turcescă. 20 din Bulgarii au căcut.

Belgrad, 13 Martie. Ţarul Nicolae a dăruit 10 milioane cartuşe pe séma armatei sêrbesci.

Sofia, 13 Martie. Guvernul şi armata bulgară sunt viu preocupate de evenimentele din Macedonia. Se aşteptă izbucnirea unei rêscole generale în Macedonia.

Dare de sémă.

Cu ocaşiunea petrecerei, ce a dat'o tinerimea de pe Cóstă (Scheiu, Braşov) în salonul Casei de tir, au întrat următoarele contribuiri peste taxă şi oferte benevole, pentru cari domnilor contribuenţi li-se aduce cea mai călduroasă mulţămintă.

P. Sterie Stinghe, sen. câte 5 cor. Ioan Prişcu, diacon, Dr. Eug. de Lemény, Dr. Eug. Meţianu câte 4 cor. A. Vlaicu, Dr. V. Saftu, Sterie Stinghe, jun. câte 3 cor. Dr. Mănoiu, G. B., B. Baiulescu prot., M. N., D. Făgărăşianu, I. Panţu, prof. D. Stinghe, Nic. Stinghe, Filiala Albina, Dr. Moşoiu, P. Nemeş câte 2 cor. Ştefan Frigător 1 cor. 10 bani. I. Vătăşan, D. Lupan, D. Purcărea, T. C., I. G. Negru, N. N., G. Furnică, Elena Gârnet, Nic. Ōncea jun., D. D. Furnică, Cost. Orghidan jun., N. Cioc, G. Navrea, C. Navrea câte 1 cor. M. Băncilă 80 bani, V. Fulga 70 bani, D. Jaliu 60 bani, N. Furnică 60 b., G. Furnică 50 bani. N. Gal, I. Furnică, G. Urzică, C. Tiu, V. Bunghez, E. Mogoş, M. S., I. China, jun., I. Sidon câte 40 bani. D. Crăciun 32 bani, N. N. 30 bani, Nic. Stinghe, A. Fulga, P. Vasilie, I. Chiţea, C. Pitiş, A. Căpăţină, I. Bărbier, D. Stinghe, D. Lupşan câte 20 bani. G. Buştea 10 b. G. Puffu 10 bani.

Comitetul aranjator.

munţii, délurile,⁹⁾ ér în alte părţi văile ori marea luată drept subiect al poesiei, ori ca scenă a acţiunii, ér nu ca punct de plecare al inspiraţiei. E un cas cam la fel cu următoarele:

Calotihî vë, munţi măraţi,
Că Har şi mórte n'asteptaţi!
Tótă véra, şedú pi la voi
Picurari cu turme de oi;
Érá tómnă, ş'tótă iérna,
Bruma şi néua pi voi sta.¹⁰⁾

Ferice de voi, bieţi munţi,
Că pe Charon şi mórtea n'asteptaţi!
Tótă vara, şed pe la voi
Păstori cu turme de oi;
Érá tómnă şi totă érna,
Bruma şi ninsóra pe voi stau.

Orî:
Şcol, fétă, s'mérgim tu munte,

⁹⁾ Cf. si Gr. G. Tocilescu, *Materiale folklorstice* (vol. II, pp. 994, 1022) culese de la Aromânii de P. Papahagi.

¹⁰⁾ Dr. M. G. Obedenaru, *Texte Macedo-Române de la Craşova*, publicate de I. Bianu (1891) p. 142.

La stanéa cu oile multe.¹¹⁾
Şcolă, fúťă sē mergem la munte,
La stána cu oile multe.

Séu:

Ea inşiţi tu valéa véarde,
si scriaţi ună lai carte
la pşelu din Vilarde.¹²⁾

Én eşiţi în valea verde,
sē scrieţi o carte
la paşa din Berat.

Orî în varianta:

Ea inşiţi tu valéa véardi
z-vă scriaţi ună dirman
la pişelu de Vilardi.¹³⁾

Én eşiţi în valea verde,
sē scrieţi un firman
la paşa din Berat.

Séu, în fine, având drept subiect marea:

Aprindi-ţi, nlică, léa fénare,

¹¹⁾ Ibidem p. 100.

¹²⁾ Tocilescu — Papahagi, Op. cit, p. 1018.

¹³⁾ Ibidem.

şi dipune-ti tó-amare.
— Amaréa ş-are furtună,
di ni-ű frică s-nu-ni mi necu
frimţeađa-ni ca di cundilă,
sura méa ca di birbiltu,
s-nu-ni nec trupu di sirvilii¹⁴⁾

Aprinde, dragă felinarul
şi cobórş-te la mare.

— Marea e în furtună,
de mi-e frică sē nu mé înec;
sē nu-mi înec sprincéna ca din condeit
gura mea ca de priveghitóre,
trupu-mi de chiparos.

Marea e un plus la Macedo-Români pentru localisat scene din vieţa de pescar şi da plutitori pe întinderi verđi ca şi frunđa şi imense ca şi stâncile munţilor din Pind.

Dér decă Aromânii nu sciu ce e cuvântul *doimă* şi nu prea măresc *frunđa verde*, totuşi sunt fraşii nôstri; aceleaşi datini şi aprópe aceleaşi simţăminte le au şi ei. Şi când peste atâtea ţeri şi peste atâtea hotare, auđi acelaşi graiú şi veđi ace-

¹⁴⁾ Ibidem, p. 910.

leaşi obiceiuri, te simţi cuprins de înduioşare şi dicí ca nemuritorul Odobescu de aceste redeşteptátóre ale sufletului nostru, cari decă în unele privinţe ne despart de fraşii din Pind, ne unesc însă şi mai puternic cu strămoşii Romani şi Daci:

„O! vechi datine şi vechi cântece ale poporului! ce farmec dulce cuprindeţi voi în naivele vóstre espresiuni! Aspra critică se sfarmă dinaintea vóstră, căci minte omului, deprinsă cu voi din pruncie, pare că se scaldă la auđul vostru, în nevinovăţia-i primitivă. Voi sunteţi pentru noi amintiri suave ce înviază junia în suflete!

„Pentru popóre sunteţi flórea neuitărei! sunteţi lanţul nesfărimat al frăţiei! La rêsunetele vóstre, aceleaşi doruri fac sē bată inimile pe culmile Pindului şi sub pólele Carpaţilor.“¹⁵⁾

(„Rev. ist. arch. şi filolog)

N. I. Apostolescu.

¹⁵⁾ A. I. Odobescu, *Scireri literare şi istorice*, „Cântecele poporane” vol. I, p. 235.

Literatură.

Au apărut:

„Frații Brădescu“ povestire de Christof Schmid, localizată de Silvestru Danilescu, o broșură de 64 pagini format mic. Editura librăriei Ciurcu, Brașov. Prețul 30 bani.

— Esecntorul, comedie într'un act. Traducere (Din ce limbă?) după A. E. (De ce nu se pune numele autorului?) de Alex. Țintaru. Tipografia Ciurcu et Com. Brașov. Prețul 40 bani.

Dispute cu Nazarenii. Sub titlul acesta a ieșit și se poate procura cu 10 cr. plus porto la Tipografia și librăria diecesană din Caransebeș. Tot acolo a apărut o altă broșurică intitulată „Intre Nazarenii“, mai mică decât cea dintâi și probabil cea mai efină, poate numai 5 cr. — căci prețul nu este indicat. — dăr tot așa de importantă. Domni de la „Folia Diecesană“ din Caransebeș au luat asupra lor o nobilă sarcină, când spre luminarea poporului român au întreprins editarea acestor broșurele, în care se arată rătăcirile și eresiile cele mari, în care au căzut mulți chiar și din Români. Secta Nazarenilor s'au a pocăiților, despre care se aușia mai înainte numai prin Bănat, astăzi și-a trimis proorocii săi mincinoși până pe la Clușii și Borșa și preoții necunoscând primejdia, stau cu mâinile încrucișate. Cărțile celele acestea le vor fi deci de mare folos.

ECONOMIA.

Bólele vinului.

(Fină).

4) Intinderea.

Intinderea o întelnuim mai des la vinurile albe, s'race în alcool (spirt) și foarte rar la vinurile roșii. Causa bólei suntărăși un fel de drojdii, cari ajungând în vinul nefermentat, mai ales primăvara și vara, transformă glucosa (zahărul de struguri) într'o materie cleioasă, care se întinde.

Vinul atins de această bóla e tulburu și cleios. Turnându-l în păhar, nu curge ca vinul sănătos, ca apa, ci ca oleiul. La începutul bólei gustul și s'cul vinului nu se schimbă, dăr mai târziu devine neplăcut.

Apucându-ne din vreme la delătura-rea primejdiei, vinul se poate îmbunătăți complet. Anume, îl aerisăm, îl amestecăm cu drojdii proșpete (de vin) și prin fermentație nouă transformăm zahărul în alcool. După încetarea fermentației limpezim cu acid tanic și gelatină.

În multe casuri evităm (ocolim) întinderea, decât lăsăm mustul să stea pe dreverele sale 6—10 ore, ca să absorbă acid tanic. Apoi trebuie să avem grije, ca fermentația să fie completă, zahărul să se transforme total în spirt.

5) Amărirea.

Amărirea se observă mai des la vinurile roșii și rar la vinurile albe. Bóla se naște când mustul stă prea mult pe drojdiile sale (24—30 de zile). Gustul amar abia se simte la început, dăr mai târziu strică tot vinul.

Materia amară începe a se arăta în vinurile de 2—3 ani. Unii susțin, că se poate curma prin fermentație nouă cu adaos de must. Mai potrivit e însă de a întrebuița acest fel de vin la preparația de cognac

6) Intórcerea.

Sub „intórcere“ înțelegem faptul, că vinul roșu își pierde colórea, — ér vinul

alb devine negricios, turbure și nu se limpezesc de fel.

La vinul roșu bóla se naște prin împrejurarea, că mustul fermentază pe drojdii de struguri, putreți. Putrețirea atacă colórea vinului. Cerința de frunte pentru evitarea acestei bóle este prin urmare, ca din struguri putreți nici-odată să nu facem vin roșu și să tragem îndată mustul de pe drojdii.

Intórcerea vinului alb încă poate proveni din struguri putreți, dăr cei mai mulți o atribue împrejurării, că vinul a zăcut prea mult pe drojdii, — nepritocit. Drojdiile, — substanțe mórte de la o vreme, — se descompun, putrețesc, ér gazurile născând ridică depositul (stratul de drojdii de pe fund), îl respiră și turbură astfel tot vinul, care devine murdar, brun.

Vinul întors se poate drege într-o câțva prin sulfurisare energetică (ardere de pucioasă) și limpezire îngrijată.

Scăderi mai mărunte.

1) Innegrirea.

Schimbarea de colóre este însușirea firăscă a tuturor vinurilor nouă. Innegrirea se deosebesce însă de aceste prin aceea, că vin pe deplin curat și frumos, v-ni d în atingere cu aerul, se turbură, devine vinețiu și peste câte-va zile se depune un strat negricios.³⁾

Causa acestei innegriri poate proveni deja de la greșelile comise la culesul de struguri, și anume, decât la alegerea drojdiilor se întrebuițază instrumente de fer. Causa mai poate fi și aceea, că în lăuntru butoiului, ferul întrebuițat pentru rėzimarea ușei butoiului, nu este acoperit (înfășurat) și vine în atingere directă cu vinul. Acidul din vin (acréla) disolvă ferul, dând naștere unei sări de fer, care în vin rămâne disolvată, dăr venind în atingere cu aerul, devine insolubil, și provocă innegrirea vinului.

Vinurile aplicate spre innegrire le putem scăpa de necaz, priticocindu-le de multe-ori. Ținta o ajungem și mai de grabă, decât aerisăm vinul, așteptăm depunerea materiilor innegritoare și limpezim cu acid tanic și clei de pește.

2) Gustul de mucegaiu.

Sub gust de mucegaiu înțelegem acel gust și miros neplăcut, care provine de la priticociri în butóie mucegite, puturose, séu de la struguri putreți. Trebuie dăr să avem grije, ca donițele, butóiele și celelalte instrumente folosite la manipularea vinului, să fie pe deplin curățite. Gustul de mucegaiu al vinului, decât provine de la struguri putreți, se poate delătura prin priticociri dese, sulfurisare și limpezire. Gustul de mucegaiu provenit de la butoi înflorit, nu se poate delătura.

3) Mirosul de butoiu.

Acastă scădere a vinului provine dela butoiul nou neopărit: luând gustul și mirosul dógelor. Prin urmare nu este iertat de a lua butoiu nou pentru păstrarea vinului; ba până și în cel opărit este bine, ca să fermentăm întâiu mustul și numai după aceea șe-l întrebuițăm pentru priticociri.

Gustul de butoiu nu-l putem scăte din vin. Priticociri dese și limpeziri aduc însă ceva îmbunătățire.

³⁾ Același fenomen se întâmplă la așa numitele miș-mașuri: când bem vin amestecat cu apă minerală. Ferul, ce conține apa, venind în atingere cu aerul, devine insolubil, și innegresce vinul. De aceea este bine, ca miș-mașul să-l bem tot-déuna proșpăt.

4) Mirosul sulfhidric.²⁾

În vinul pregătit din struguri sănătoși nu se observă bóla acesta, dăr astăzi când în contra pecinginei trebuie să ne apărăm cu florii de pucioasă, necazul poate fi destul de des. Gazul de hidrogen sulfurat (H₂S) îl înghite vinul și poate proveni din pucioasă respirată pe bóbele de struguri séu din pucioasă ce ajunge în diferite moduri în butoiu.

Ivirea necazului o putem împedeca prin aerisarea mustului. Aerul dă afară acest gaz. Asemenea trebuie să tratăm și vinul cu acest miros.

5) Gustul afumat.

Acest gust caracteristic se observă foarte rar și provine mai tot-déuna de la afumarea cu pae a butóelor. Fumul aspru al focului de pae pătrunde în dógel butoiului și ajunge mai pe urmă și în vin. Îl putem delătura în câțva prin priticociri dese și curățenie.

Dramele mării

În marea négră.

Țermurile din nord-estul Mării Negre sunt expuse în timpul iernei la gróznice furtuni, cari pórtă numele de „bora“.

Puterea destructivă a acestui vânt, care vine din munții Caucasului, e înfiorătoare. Pornind cu o strașnică iuțélă din înălțimii, bora pătrunde în mare, ridică apa în valuri mici și dese, și, luând o cantitate enormă de pulbere de apă, o aruncă pe țerm, cu o violență de neînchipuit, prăbușindu-se asupra caselor și arborilor, ridicând acoperișurile ca pe niște frunze uscate.

Nenorocitul trecător, care e surprins de bora pe cheu séu în stradă, n'are altă scăpare, de cât decât se aruncă la pământ, și se lasă să fie dus ca o minge până la cel dintâi obstacol.

Érna, când termometrul se scobórá la 15 și 20 grade sub zero, spuma de apă purtată de bora, înghețá pe catargurile și corpul năilor, formând o cuirasă de ghiță, care se îngroșe mereu. Marinarii însărcinați să spargă ghița, trebuie să fie mereu reînouiți, căci pulberea de apă înghețată lovesce chipurile ómenilor și intră în obraz ca o plóie de aoe, acoperindu-l cu rău însăngerate. Nu încapă îndoială, că în vijelia, care urlă, nu se póte da nici un ordin. Chiar șgomotul tunului nu se mai aude la o distanță foarte mică.

Sus și jos, nu vești de cât un vârtej de apă înghețată, opac și întunecat, prin care este peste puțină să poți distinge ori-ce s'ar afla. Câte odată, la zenit, zăresci un mic cerc de ceriu albastru... Nóptea din cauza desimei aerului și a repezițiunii vântului, stelele par'că tremură pe cer.

Din fericire bora, nu amenință de cât náile cari sunt lângă țerm. Cu cât înna-intezi în mare, bora slăbesce, și adesea-ori marinarii aflați în largul mării, nici nu presimt prezența gróznicului vânt în apropierea țermului.

Nicáiri bora, nu e mai distrugătoare ca în golful Novorossisk, înconjurat de tóte părțile de munți. Aproximarea borei e prevestită prin aparițiunea unor mici panglici de nori albi, cari apar de-odată de d'asupra munților, pe un cer cât se póte mai senin. Norii acestia par'că se împrescic, că se lasă spre vâi, — dăr de îndată sunt înlocuiți prin niște nori mai

²⁾ În viața de tóte zilele se dice: miros de ouă clocite, ceea-ce nu e corect. Lucrul e tocmai întors: ouăle clocite miróse a hidrogen sulfurat (H₂S) fiind-că ouăle descompunându-se dau naștere acestui gaz.

deși. Vântul începe să sufle inte, mai iute, și de-odată bora se deslanțesce.

În ziua de 12 Ianuarie 1848, o parte din escadra Mării Negre staționa în dreptul Novorossiskului. Timpul era nehotărît și vântul sufla. Pe la amieză apărură trombe marine pentru a dispăre imediat. Una din ele totuși fú atât de puternică încât rupse lanțurile, cari legau corveta *Pylade* de țerm.

În curând vântul începú să urla. Barometrul scăđú, și totul vesti aparițiunea borei. Se dadú semnalul de alarmă și se luară urgente măsuri pentru a ține piept primejdiei.

Bora devenea mereu mai violentă. Aerul se făcú des și pulberea de apă înghețată, formă pe funii și catarge nisce enorme sloiuri de ghiță.

Și se făcú nópte, — o nópte plină de grózá și întunerec. Bora trecea cu puterea unui ciclon pe un ger de 14°. Marinarii pe jumătate morți de frig, adesea-ori striviți de blocurile de ghiță, cari cădeau de sus, trecură ore de agonie, manevrând sperând să scape de înec. Sosi ziua, — dăr bora deveni mai puternică.

Pe la nouă dimineața, în lumina nehotărîtă, se vedú acest tablou înfiorător:

Prinse de ancore nu mai erau de cât *Medea*, naia mai mare și goeleta, *Smelaia* întâia cu pupa dispărând sub valuri, — goeleta cufundată aprópe cu totul. Bricul *Palamede*, cu catargurile rupte se sbătea în furtună printre stânci; vaporul *Boetz* era culcat pe flanc și asvêrlit pe plajă. Corveta *Pylade* mergea cu spatele înainte, și împrejur-u-apa juca în spirală, ca aburii unui cazan.

Totuși situația cea mai critică era a năvei *Struia*. Nu se mai zărea decât vârful marelui séu catarg, — ca o cruce pusă pe mormântul umed în care odihnea întregul echipagiu: comandantul, doi ofițeri și patru-deci și cinci de ómeni.

Struia se cufundase sub povara ghiței, de care marinarii s'au încercat înzadar să scape, prin cele mai eroice șfortări. Securile și instrumentele de acărare sfărimate, dovedeau cu câtă energie se luptasera marinarii în contra țăturei în care bora fi înhidea. În fața acestei atitudini mărețe trebuie să credem, că pe când fricul îngheța în ei isvorul vieții, acești ómeni au păstrat până 'n ultima clipă focul viu al speranței.

Numai cadavrul căpitanului a putut fi recunoscut, grație césului, pe care-l purta și care se oprise la 10¹/₂. E singura mărturie, după care s'a putut stabili cu aproximație ora catastrofei.

Peirea echipagiului de pe bricul *Palamede* părea de asemenea inevitabilă. Bora era tot atât de violentă, și se părea imposibil de a se stabili o legătură între țerm și naia în pericol. Cu tóte acestea cinc mateloți se oferiră să ducă capétul cablului pe o luntre, până la țerm. Toți cei de pe bric, urmăreau cu spaima morții mica luntre care acum părea că dispăre, acum plutea pe valurile furiose.

Dibacii marinarii trecuseră de jumătatea distanței, care despărția bricul de țerm. Speranța vieții lumina chipurile întregului echipagiu, când toți de-odată începură să facă cruce și rămaseră ca muți: barca se răsturnase și cei cinc tovarăși dispărură sub valuri.

Abia pe la amiază, bora lmiștindu-se puțin, populațiunea din Novorossisk putú să vie în ajutorul naufragiaților și să-i aducă la țerm. Toți au fost trimiși la spital, căci aveau mâinile și picioarele înghețate.

Bora ținuse 47 de ore. Când sórele apărú de după munți și lumina golful

Magazinul de mătăsărie

Szénásy, Hoffmann & Cie

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

În continuu este asortat cu cel mai mare și frumos deposit de Mătăsării, Catifele, Dantele, Panglici și articole de garnitură.

Este de obște cunoscut, ca numai la firma de sus se pot căpăta cele din urmă **novități de mătăsării** pentru Bluse și Toalete. Desenurile și calitatea sunt exclusiv pentru firma de sus produse și numai acolo se capătă.

PRETURI IEFTINE ȘI FIXE.

— Mostre la cerere se trimit gratis. —

acum liniștit, din întreaga escadră, — care cu trei zile mai înainte impunea prin navele-i frumoase și cochete—nu rămăsese de cât fregata *Medea*, care singură era capabilă să mai plutescă pe mare. Tote celelalte erau séu cufundate, séu záceau pe țerm, ca nisce rășboinicé loviți de mórte în neputința să se misce.

(„Ilustrațiunea Română“)

Hafyz.

Versul instrăinatului

la America. *)

Fóie verde ș'un dudău
Vé trimit un vers și eu:
Verde fóie siminea
Parinții mei când trăia
In bună stare era.
Tot așa și moșu meu,
De asemenea și eu.
Fóie verde viorele
Vint'au nisce vremuri grele
Ș'au trecut stările mele.
Acum cerere să fac
N'aveam hodină pe pat.
Puțină stare aveam,
In zădar mintea 'mí perdeam
Și la America plecam.
Tuturor le-a părut bine
C'a cădut réul pe mine
Numai mie 'mí părea réu
Că eșiam din satul meu.
Da ce era să mă fac?
O, Dómne, ce mai păcat,
Că șerpele m'a 'nșelat,
Și veniră și la mine
Și m'au scos in țeri străine.
Fóie verde trei zghicele
Cui îi plac vorbe de jele
Cetescă vorbele mele,
Carí se scaldă 'n timpuri grele
Ca și norii printre stele,
Și se scaldă in venin
Ca văile mari când vin.
Văile vin mari și grele
Cu lemne și petricele,
Da nu-s ca dîlele mele.
Of sêraci dîlele mele
Cum vè petrec de cu jele
'N statele Americii
Ca jalele Precestii.
Precestă, maică curată,
Varsă milă ne'ncetată
Și ne mai scapă odată
Din robia cea turbată!
Of, robie americană
Copil de puiú de sâtană
Cum robesel europeanii
In tine, mîncate-ar vermi.
Fóie verde frunză désă
Omul ce nóptea visézá
Plécă diua, tot își lasă,
Vinde vițel, vinde vacă
Și la America plécă
Ca bani îndoiți să facă.
Fóie verde lemn din dos
Bani el face bucuos,
Da se subție la os.

Fóie verde de mohor
Tot pe trin și pe vapor
Am venit pân' la Newior.**)
La Newior io jos mă dam
Prin visită că treceam,
De visită n'aveam baiú,
Că dreptățile le aveaiú
Sănțos încă eram,
Și când de-acolo scăpam
Pe american trin urcam
Da trinu american
Hoțomanul de dușman
A plecat cu min' turbat
Și m'a dat jos in Jungstadt,
In capul Jungstatului
La porțile dracului.
Acum, Dómne ce-oi mai díce,
Cu drepta făcându-mí cruce,
Gândeam că dracu mă duce.
Da dracu nu-mí dá răgaz

*) Versul de mai sus ni l'au trimis mai întâi în America de nord in statul Ohio, scriind-ne: „Venim față de D-vóstre cu aceste puținele cuvinte triste și jalnice, prin care descriem poporul român de acasă starea și pățaniile noastre americane“.

***) Newyork.

Și-și face cu mine haz;
Sciți că toți dracii ca dracu
Vreu să mănca le om capu.
Mă 'ntrebă: om neumbat
Ce cauți la mine 'n iad?
De intri tu neintrebat
Ha ha ha mă vacinem
Numele meu e Jan Sem
Comăn hir gadem
In cearap godál hel —
Acum Dómne ce să fac
C'am cădut păcat in iad
Trebue să mă nuncesc
Décă vreu ca să tráesc
Da muncile's fórte grele
Căci mă duc și vin pe stele,
Mă duc in diua dintăiú
Prind lucru de căpătăiú
Of, ce lucru 'ngrozitor,
Orí se-l lucru, orí ne móră
Faieru mă arde n spate
Amar de a mea sănătate,
Scanteile-mí vin in față,
Of ș'amar de-a mea viétă,
Acum n'am ce să mă fac
Ci să stau ca robu 'n iad,
Póte gândi orí și cine
Că 'n America când vine
Nu calcă pământ cu grăne,
Făr' pe fiare ruginite
Ș'ale lui zile sfârșite....

Severian Bologa, Șelimber.
Simion Pampu, Sasabuz.

MULTE ȘI DE TOTE.

Ce este America.

In privința acestui continent, un scriitor elvețian dă următorul avis: America este o țeră, cu care comparându-se Europa nu este de cât o insulă mică; Statele-Unite însemnézá o conglomeratie de state, cu care măsurându-se, statele europene nu pot fi privite de cât ca o adunare de state mici. — America este țera întinderilor și dimensiunilor incommensurabile, țera dolarului și a electricității, țera unde câmpiile sunt mai întinse, fluviile mai puternice, caracteratele mai adânci, podurile mai lungi, trenurile mai repezi, catastrofele într'o lună mai oribile, de cât sunt in Europa într'un an întreg.

America este o țeră, unde casele sunt mai înalte, ștregarii mai numéroși, sêracii mai sêraci, bogății mai bogăți, miliónele mai multe, hoții mai impertinenți, asasinii mai nerușinați, erudiții mai rari; țeră in care dinții sunt mai falși, corsetele mai înguste, bóle mai incurabilele, corupția mai generală, șarlatanii mai rafinați, nebunia mai sistematică, vara mai caldă, érna mai rece, focul mai cald, ghița mai înghetată, timpul mai prețios și ómenii mai stăruiitori de cât in Eropă somnorósă.

America este țera, unde bătrânii sunt mai tineri și junii mai bătrâni, maurii sunt mai negrii și albií mai galbini, de cât orí și unde: țera bogățiilor fabuloșe și rapacității estra-ordinare a ómenilor. Pe scurt țera contraturilor estravagante, estremităților nepravéđute a turbării de achizițiune, a abúsării de supraproduțiune. Țera colosalelor și a piramidalelor, naturalmente in sensul de a vedé al Americanilor.

— Acésta este America!

Valórea fiarelor sêlbaticé.

Prețul ce se dá pe fiară sêlbaticé este cu mult mai mare, de cât se crede pe la noi, așa: O girafă se plătesce cu 15—20000 lei, tapirele 800—1000 lei, bivolií sêlbaticé 2500 lei, bisonurii 2.500—3400 lei, elefanții africaní 6500—8000 lei, zebrele 2500—3000 lei, tigrii siberieni 3500—5000 bengale 2000—3000, javaneze 1500—2000, leóicele 650—2500, lei masculini 3750—6500, ippopotami 6500—7500, mai bătrâni 10000—19500 și jaguarii 1000—1400 lei. Celelalte fiare sêlbaticé costă mai ieftin.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Concurs.

Camera cercuală de comerț și industrie in Brassó, publică Concurs de concurență de prețuri pentru planuri de zidire și preliminară de cheltueli,

pentru zidirea

unei case a Camerei de comerț pe terenul casei orășenescé nr. 18, d'n Strada Porții. Suma de zidire este preliminară cu 75.000 coróne.

In acésta sumă nu sunt cuprinse cheltuelile pentru aranjamentul intern, conducerea gazului, apei și a sobelor.

Doué proiecte ce vor fi recunoscute de juriu, ca cele mai bune se vor remunera cel dintăi cu 600 cor., cel de al doilea cu 400 cor.

Améndouă planuri premiate devin proprietatea Camerei.

Terminul pentru concurs este 30 Aprilie a. c. 12 óre a. m.

Un conspect de orientare pentru localitățile trebuincioșe de cancelarie și alte încăperi, se póte vedea in Birou Camerei de comerț, Strada Porții nr. 65.

Camera își rezervă dreptul de libere dispoziții in totă privința și a alege proiectul, care să se execute.

Brassó, 3 Martie 1903.

Camera cercuală de comerț și industrie:

Fabritius m. p. Thomas m. p.
presiden. 2—2.(371) secretar.

De vëndare

din mână liberă o casă, cu 5 odăi, 2 bucătării, grădina, curte spațioșă, poziția cea mai frumoșă in Strada Căpităului nr. 14 (Prund-Scheiu).

Informații tot acolo.

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi

Strada négră nr. 55
au sosit in transport de mărfuri

nouă și anume:

Stofe de lână pentru Dame,
Flanele,
Luster,
Batist,
Zephyre,
Cretone,

Mătăsării negre pentru rochi,
Bluse de mătase, in colorii pentru bluse;

Confoctiune de rochii,
— rochii de doliu —

și tot ce trebe la confecționarea de rochi.

Mai recomandăm un asortiment bogat de stofe de lână curată pentru bărbați,

cu prețuri fórte ieftine.

De o vizitare numérosă rugândune, suntem Cu totă stima

RESCHNER & SCHWARZ.

Prețuri de tot ieftine.

Pentru vîndarea
untului de cocos ameliorat

Palmora

care este fabricat din părțile cele mai bune din nucile de Cocos, și este egal cu untul cel mai bun, se caută pentru piețile mai mari, bine situați și solvenți

Grossisti

pentru exclusivă vîndare
Oferte cu referență la

Berlin N. J. H. MOHR & Sohn
G. m. b. H.

(881.2—2.)

A apărut:

NOVELE tom. I.

de Vas. Ranta-Buticescu.

CUPRINSUL:

1. Dragostea unchișului.	6. Sóre cu plóie.	11. Florile codrului.
2. Parola lui Ali-Musta.	7. Flori de nunte.	12. Regina balului.
3. Pétra Dochiei.	8. Bombóne.	13. Dracul.
4. Costica.	9. Soția ostașului.	14. Presentul mătușii.
5. Florile dragostei.	10. Tinerețe-Nebunețe.	15. Pentru plăceri.

Prețul unui esemplar spedit franco 1 Cor. 80 fl.

Se póte procura dela Tipografia „Aurora“ d'n Gherla — Szamosujvár, dela Tipografia A. Mureșianu Brașov și dela tóte Librăriile mai cunoscute din patrie.

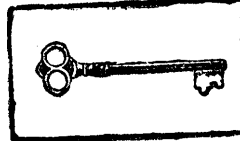
Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu séu Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor

și prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vêtămátóre.

Se capétă pretutindení

La cumpérare să se observe, ca pe fie care bucată de săpun să fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.

Fondată 1823.

Apropiindu-se
Sesonul de primăvară

recomandăm On. p. t. public **fabricatele noastre** recunoscute ca **forte bune** și renumite în

Stofe moderne pentru bărbați,
asortiment mare și desenurile cele mai moderne.

LODEN transilvănean în diferite culori pentru bărbați și dame, îmbrăcăminte **forte durabilă.**

Stofe de uniforme pentru ofițeri și angajați după regulament. **Covore, Cuverturi de pat, cai etc.**

Fabricatele noastre se bucură nu numai în patrie, ci și în străinătate de cel mai mare renume.

Invitând On. public a ne visita în număr cât mai mare, semnăm

Cu totă stima

Wilhelm Scherg & Comp.
fabrica de postavuri.

(4—6.)

Medalia d'aur Paris 1900.

Membru în Jurul Budapesta 1885 și 1896.

Medalia d'aur Budapesta 1896. Cincî-bis-rici (Pécs) 1888. Medalia d'argint Viena 1890.

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.
Se vinde cu bucată, cu prețul de fabrică,
per cassa se dă sconto de 8%.

FRĂȚII ȘIMAY
Brașov, Têrgul grăului nr. 3.

Trusouri complete pentru mirese; deposit de **ALBITURÎ** și **PANZERII** de masă; asortiment bogat de Confecțiuni pentru dame, articole de modă, indigene și străine.

Se primesc comande pentru vestminte de dame și bărbați, care se vor executa cât se poate cu gust, solid și punctual, cu prețuri moderate.

Deposit mare de Pânza de Olanda și Pânzături
calitatea cea mai bună.

Cele mai nouă și mai moderne
Perdele de dantele și lână.

Mare asortiment:
de **COVORE** și **CUVERTURÎ**

Standard

Societate pentru asigurarea vieții, Edinburg-Englitora.

Fundată 1825. Fundată 1825.

FILIALA pentru UNGARIA:
Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 4. (Standard Palais)

Venitul anual	K	32,000,000
Câștig împărțit	„	170,000,000
Avere	„	260,000,000
Plătit pentru casuri de mörte	„	520,000,000

Avantaje deosebite ale Policelor-Standard:

Șiguranța absolută — Premii moderate — Police universale.
*Politele sunt valabile și la întârzierea plății premiilor.
Capitalizare și fixat înainte valoarea rescumpărării. Ne atacabilă.
In cas de mörte se plătește capitalul dacă polița este de un an.
Asigurare liberă de reșel, pentru cei obligați la glöte.
— Prospekte la cerere se trimit gratis.

Agentura principală
Brașov, Têrgul cailor nr. 1.

3—3.(870)

In atențiunea Onor. Dame!!!

După ce mi-am mutat Magazinul meu de Confecțiuni de Dame din Strada Vămii în Magazinul meu de haine pentru bărbați din piața Șirul inului 28, tot acolo am aranjat un SALON separat pentru

CONFECȚIUNI DE DAME.

Am onörea a aduce la cunoștința Onor. Dame, că sunt în poziție a corespunde cerințelor celor mai pretențioase în această branșă.

De öre-ce pentru acest articol nu am absolut spese, nimeni nu pöte concura cu mine, ce privește ietti-nătatea. — Revine la o singură încercare, pentru a se convinge de cele mai de sus.

Tot-deauna asortiment mare și cel mai nou!

Tot-odată imi ieau voie a recomanda și **bogatul meu**

DEPOSIT DE HAINE,
pentru bărbați, băeți și copii,
după cea mai noă modă, cu prețuri forte ieftine.

Apelând la sprijinul Onor. public, sunt

cu totă stima

Rog a fi cu atenție la firma!! **HEINRICH SCHUL.**

8—50.(877.)

Croitorie bărbătescă modernă.

Am onörea a aduce la cunoștința On. public, că atelierul meu de croitorie bărbătescă execută

tot-felul de haine bărbătesci
după cerințele On. public și după ultimele mode.

Tot-odată aduc la cunoștința, că **mi-a sosit un transport mare de stofe englezesci moderne,** așa, că se pöte executa orî și ce fel de costume fine, pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Rog pe On. public a më onora și în viitor cu comanda asigurându-l de executare solidă și serviciu prompt.

Cu totă stima

George Bucă
croitor,
Strada Orfanilor nr. 7.

(869,4—6)

Pentru morburî de stomac!

Celor ce prin reedă, inbuibare, mănăcări greu de mistuit, ferbiuțeli, prea reci, sau viața neregulată și-au tra un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea,
se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindicătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburite de stomac deja la început. De aceea se folosesc de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grătă, slăbiciune, vomare, dispare adese-orî după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătăie de inimă, insomnă, congestiune la ficat, sulină, hemoroide, se delătură intrăbuțind vinul de burueni. As-menea curăță din stomac materii sricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-orî din mistuire rea și din dispoziție tolnăvicioșă a ficatului. Persöne cari pătimesc de lipsa de apetit, nervositate, dureri de cap, insomnie, tângese cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănește, mișcă prefaceer a substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. — Mațime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capătă în sticle a 3 cor. și 4 cor. în farmacile diu: Brașov, Săce'e, Cristian, Rêșnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiöra, Ilyfalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Zăgon, Papolez, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homoröd, Köhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Băránykut, Boldogváros, Boholez, Szásztjukos, Bethlen, Sárkány, Almásmezö, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, V. ila, N.-Sink, Aiud, Panticöu, Kézdivásárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în töte farmacile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmacile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Oberť, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekelius la „Speranța“.

Trimite 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în orî și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.

Cereți nume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirt de vin 1000, Glicerin 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmus aa. 100. Aceste părți constituive se se amestece.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde al librăria și Nic. I. Ciureu la Eremias Nepoții.